

UNGDOMS- UDDANNELSERNE

2021

REGION MIDTJYLLAND - VEST

Grindsted · Ikast · Hammerum · Herning
Tarm · Skjern · Ringkøbing · Holstebro · Struer
Lemvig · Thyborøn · Thisted · Nykøbing Mors
Skive · Viborg · Bjerringbro · Silkeborg

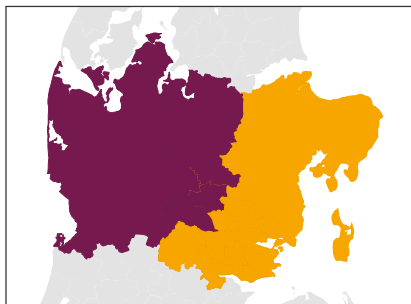
Indhold

DE GENERELLE BESKRIVELSER

Et regionalt vejledningsmateriale	3
Uddannelse til alle	4
Mulighederne er åbne for dig	5
Hvad kan forældre gøre?	6
Inden du beslutter dig	7
Andre muligheder	8
Uddannelsesvejledning	9
FGU, forberedende grunduddannelse	10
STU, særlig tilrettelagt uddannelse	15
EUD, erhvervsuddannelse	16
EUX, erhvervsfaglig studentereksamen	20
Hovedforløbet på EUD og EUX	21
EUD Business	22
EUX Business, erhvervsfaglig studentereksamen	23
Social- og sundhedshjælper, social og sundhedsassistent og pædagogisk assistent	26
Landbrugsuddannelsen	30
Erhvervsfisker	32
Fiskehandler	33
De gymnasiale uddannelser	34
HF, højere forberedelseseksamen	38
HHX, merkantil studentereksamen	40
HTX, teknisk studentereksamen	42
STX, almen studentereksamen	44
IB, international studentereksamen	46

PRÆSENTATIONER AF LOKALE UDDANNELSER

EUD / EUX Teknisk	48
EUD / EUX Business	58
Social- og sundhedsuddannelserne	68
Landbrugsuddannelserne	72
Erhvervsfisker og fiskehandler	76
HF	78
HHX	88
HTX	100
STX	108
IB	122
Institutionsoversigt	126
Åbent hus og orienteringsmøder	130

Redaktionsgruppe

EUD/EUX TEKNISK:	Vicedirektør Mette Selchau, Mercantec, Viborg
SOSU:	Studievejleder Heidi Hvorslev Nickelsen, SOSU Østjylland
Landbrug:	Studievejledningen, Bygholm Landbrugsskole
HF:	Rektor Nanna Skulvad, Th. Langs HF & VUC, Silkeborg
HHX:	Rektor Marie Kvist Lund, Herningsholm Gymnasium, Herning
HTX:	Uddannelsesdirektør Peter Grønlykke, AARHUS TECH, Unge
STX:	Rektor Jakob Thulesen Dahl, Skanderborg Gymnasium
IB:	IB Coordinator Morten Rødgaard Jensen, Struer Statsgymnasium
Øvrigt og redaktion:	UU-leder Hanne Paustian Tind, UU-Nordvestjylland

Oplag: 11.200 hæfter + 2 PDF-udgaver

Layout og tryk: Johansen Grafisk, Holstebro

Udgives og finansieres af ungdomsuddannelserne og kommunerne i Region Midt

Et regionalt vejledningsmateriale

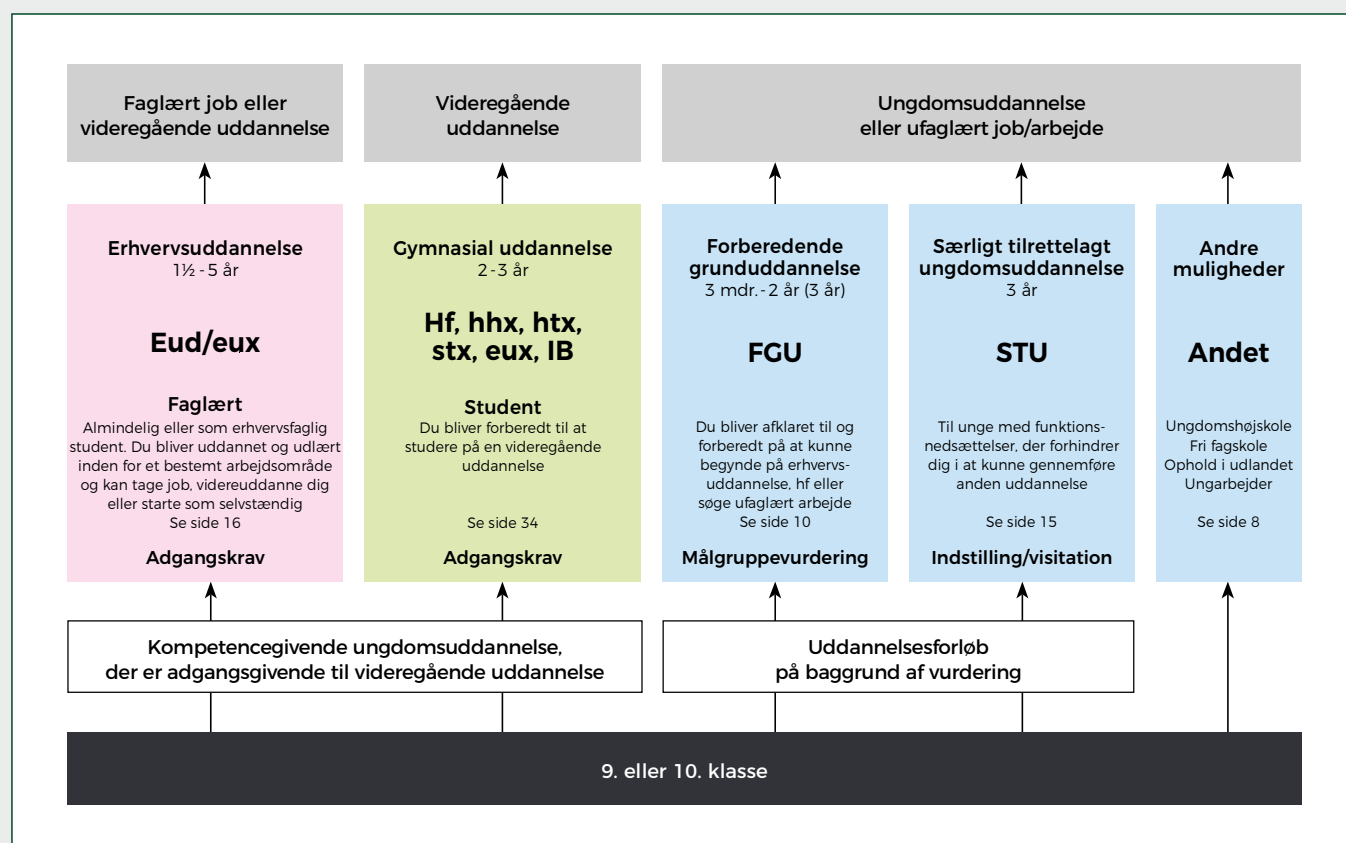
Danmark har brug for alle kræfter, både dygtige faglærte, universitets- og professionsuddannede. Der er mange veje at gå, når man som ung er færdig med 9. klasse og skal træffe valg om uddannelse og job: Erhvervsuddannelse, gymnasial uddannelse eller en eux, der kombinerer de to kompetencer. Den ene vej er ikke bedre end den anden.

I dette hæfte kan du og dine forældre få overblik over, hvad de enkelte ungdomsuddannelser rummer af muligheder og hvilke krav, der stilles. I kan også se en nærmere præsentation af uddannelsesstederne i jeres lokalområde.

Hæftet er finansieret af kommunerne og ungdomsuddannelserne i Region Midt. Der er udarbejdet to lokale hæfter til elever i 9. og 10. klasse i regionen. Det er kommunerne, der har ansvaret for uddannelsesvejledning til unge fra 8. klassetrin til 25 år.

Arbejdsmarkedet i Danmark har brug for personer med erhvervsuddannelse (faglærte) og personer med korte, mellemlange og lange videregående uddannelser.

Kilde: Arbejderbevægelsens Erhvervsråd, AE

Uddannelse til alle

Ingen uddannelse = store konsekvenser

Når det gælder om at få job og klare sig på arbejdsmarkedet, er uddannelse en vigtig forudsætning. Unge og voksne uden anden uddannelse end 9. eller 10. klasse har en meget høj risiko for at blive arbejdsløse. Virksomhederne vil ofte hellere ansætte og satse på medarbejdere, der har gennemført en uddannelse frem for medarbejdere uden en uddannelse. En uddannelse er derfor vejen til, at du kan forsørge dig selv og få et selvstændigt og godt voksenliv.

Det er et politisk ønske og et fælles mål i Danmark, at alle unge gennemfører en uddannelse. Der er også brug for, at flere unge gennemfører en erhvervsuddannelse. Virksomhederne har brug for faglært arbejdskraft.

Vær nysgerrig

Ingen kan allerede i 9. klasse planlægge sit liv. Du vil komme til at træffe nye valg og ændre planer flere gange undervejs i dit arbejdsliv, og det er helt OK. Du skal give dig selv lov til at skifte spor undervejs uden at bebrejde dig selv, at du tog fejl. Pyt med det, bare du er klar til at vælge en ny vej. Det, du har lært, er aldrig spildt. Det har givet dig erfaring og indsigt, som du vil kunne bruge i mange andre situationer.

Tag dit eget udgangspunkt

Når du skal vælge uddannelse efter 9. eller 10. klasse, skal du tage hensyn til dig selv. Du må gerne lytte til andres mening og lade dig inspirere, men du skal huske at vælge det, der netop passer bedst til dig. Også selv om dine bedste venner måske vælger noget helt andet. Det er helt OK. I kan sagtens være venner alligevel.

Livet er andet end et højt gennemsnit

Husk at livet også er andet end skole og et højt gennemsnit. Du kan bruge dine evner og få succes på mange forskellige måder. Det vigtigste er at lære noget, som du selv er stolt af at have lært, og som du har lyst til at bruge til noget. Du skal turde at være dig selv og udleve dine egne interesser og planer. Det kan gå hurtigt eller langsomt, det kan gå via den direkte vej eller via en masse sjove eller nødvendige omveje. Du bestemmer – god vind fremad...

1. Spørg dig selv

- Hvad interesserer mig?
- Hvad er jeg god til?
- Hvad motiverer mig?
- Hvordan lærer og arbejder jeg bedst?
- Hvilke jobs kan jeg se mig selv i?
- Hvilken fremtid drømmer jeg om?

2. Gå på opdagelse

Få et overblik over forskellige muligheder:

- I dette hæfte
- Via din uddannelsesvejleder
- På www.ug.dk
- Via eVejledning
- På uddannelsesstedernes hjemmesider
- Snak med familie, venner og bekendte

3. Stil skapt

Gå i detaljer med nogle uddannelser og jobs, som du har udvalgt:

- Tjek hvor uddannelsen foregår
- Er der adgangskrav?
- Hvor lang tid tager det?
- Hvad kan du bruge uddannelsen til?
- Hvordan er jobmulighederne?

4. Mød unge der er i gang

- Hvad er det bedste ved deres uddannelse eller job?
- Hvordan traf de deres valg?
- Hvad drømmer de om at arbejde med?
- Hvilke råd giver de dig?

5. Prøv det af

- På introkurser i 8. klasse
- På brobygning i 9. eller 10. klasse
- Tag til informationsdag eller rundvisning
- Spørg om at komme i erhvervspraktik

6. Få hjælp og vejledning

Få hjælp til at afklare de spørgsmål du er nysgerrig på hos:

- E-vejledning på www.ug.dk
- Din uddannelsesvejleder på skolen
- Studievejlederne på uddannelsesstederne

Mulighederne er åbne for dig

Der er mange veje til en videregående uddannelse, hvis det er dit mål engang i fremtiden. En erhvervsuddannelse, eud, med en ordinær varighed på mindst 3 år incl. gf2 er adgangsgivende til samtlige erhvervsakademiuddannelser – også kaldet de korte videregående uddannelser. Det er fx uddannelser til laborant, miljøteknolog, finansiel controller, markedsføringsøkonom, installatør, byggekoordinator, datamatiker og klinisk tandtekniker. En erhvervsuddannelse med gymnasialt niveau, eux, giver adgang til alle videregående uddannelser på lige vilkår med de øvrige gymnasiale uddannelser. Uanset hvilken uddannelse du starter på og gør færdig, så har du mange muligheder bagefter. Det danske uddannelsessystem giver altid mulighed for at bygge ovenpå det, man har i forvejen.

Gå ikke i panik over høje karakterkrav

Faktisk er det kun 9% af de videregående uddannelser, der kræver et karaktergennemsnit over 9. Med en gennemsnitlig studentereksamen på ca. 7,0 har du adgang til 80% af alle de videregående uddannelser. Halvdelen af uddannelserne har slet ikke noget karakterkrav. Det betyder, at der stort set er frit optag til disse uddannelser, hvis du har en adgangsgivende ungdomsuddannelse med de krævede fag og niveauer.

Adgangskrav til erhvervsuddannelse og gymnasial uddannelse

Der er adgangskrav til både en erhvervsuddannelse og en gymnasial uddannelse. Som hovedregel skal du have:

- Bestået folkeskolens afgangseksamen
- Være vurderet uddannelsesparat
- Kan indfri et karakterkrav

Men der er også andre veje, og alle må søge om at blive optaget på uddannelserne. Kan du indfri adgangskravene, så bliver du direkte optaget og får en plads. Kan du ikke indfri alle optagelseskrav, så kan du blive optaget på baggrund af en faglig vurdering. Det kan være en samtale eller en optagelsesprøve og en efterfølgende samtale. Undervisningsministeriet udarbejder hvert år en optagelsesprøve til erhvervsuddannelse og en optagelsesprøve til gymnasial uddannelse.

Det er den samme prøve, der bruges over hele landet på alle uddannelsessteder. Det er uddannelsesstederne, der beslutter, hvem der kan optages på baggrund af en konkret vurdering. Hvis du ikke bliver optaget, så får du en forklaring på, hvad du mangler, og hvordan du kan forbedre dig og evt. tage en ny optagelsesprøve. Så har du mulighed for at søge ind på uddannelsen igen, fx næste gang den starter.

Fritaget for fag eller prøve i 9. klasse?

Hvis du er fritaget for et fag eller en obligatorisk prøve i 9. klasse, kan du ikke afslutte folkeskolens afgangseksamen, og du må heller ikke forsøge igen i 10. klasse. I stedet for kan du få et 10. klassebevis, der viser hvilke fag, du har afsluttet med eksamen. Selv om du ikke har folkeskolens afgangsprøve, kan du optages på baggrund af dit 10. klassebevis eller et bevis fra FGU, forberedende ungdomsuddannelse, og en konkret vurdering. Så vil uddannelsesstedet tage en snak med dig og tage stilling til, om du er motiveret og uddannelsesparat og derfor kan optages.

Ekstra tid ved ordblindhed

Ordblinde elever har mulighed for at aflægge prøve på særlige vilkår både ved de afsluttende eksaminer i grundskolen og ved en optagelsesprøve. Husk selv at gøre opmærksom på det, så du fx kan få tildelt ekstra tid til at løse opgaverne og få mulighed for at benytte hjælpeprogrammer til oplæsning og ordopslag. Spørg om du skal have dit eget udstyr med til prøven med de programmer, du skal bruge, eller om det står klar på uddannelsesstedet.

Vælg en uddannelse du har lyst til at gøre helt færdig. Med nogle fag og arbejdsopgaver, som interesserer dig.

Giv ikke op, selv om det kan være kedeligt eller hårdt en gang i mellem. Det vigtigste er at få gennemført en uddannelse!

Hvad kan forældre gøre?

Undersøgelser viser, at forældre kommer på en sikker førsteplads, når de unge skal vurdere, hvem der har størst betydning for dem i deres valg af uddannelse. Her følger nogle råd og vink til forældre, der vil forberede sig på at blive gode medspillere.

Den gode snak om uddannelse

I løbet af 9. eller 10. klasse skal jeres børn tage stilling til, om de vil begynde på en uddannelse, og hvilken det skal være. Når de unge mennesker skal træffe et valg, har de behov for at få vendt og drejet deres tanker og overvejelser – og det er faktisk svært. Særligt hvis de skal gøre det alene. Derfor spiller I som forældre en stor rolle. Det kan være kunstigt og akavet at få startet en god dialog omkring disse overvejelser. Fortæl gerne om, hvordan det var for jer "i gamle dage", da I skulle vælge uddannelse. Kunne man overhovedet vælge imellem noget dengang? Måtte man egentlig selv bestemme, eller var det skolen eller forældrene, der bestemte? Mange unge kan godt lide at få en fornemmelse af, hvordan det faktisk var for far og mor.

Her er nogle spørgsmål, som I kan bruge for at gøre en samtale fokuseret og naturlig. Husk at en god samtale kan foregå alle steder. God fornøjelse...

Eksempler på spørgsmål

- Hvad er din motivation for, at du tænker på at vælge denne uddannelse?
- Hvordan vil det gode uddannelsesforløb være for dig?
- Hvad tror du, man skal være god til og kunne lide for at gå på uddannelsen?
- Passer uddannelsen godt til dig?
- Hvordan forestiller du dig dagene vil være?
- Hvad forventer du at få ud af din uddannelse, og hvad vil du bruge den til?
- Hvordan passer dine interesser og styrkeområder med denne uddannelse?
- Hvilke forventninger har du til lærerne / de andre elever / dig selv?
- Hvad er det bedste, der kan ske, mens du går på uddannelsen? Og hvorfor?
- Hvad er det værste, der kan ske? Og hvorfor?

Søg opdateret viden på nettet

På www.ug.dk eller på uddannelsesinstitutionernes egne hjemmesider finder I nemt relevante og opdaterede informationer. Benyt også eVejledning på nettet. Det er for alle – elever, forældre, unge og voksne. Du finder eVejledning på www.evejledning.dk.

Deltag i arrangementer

På mange skoler arrangeres særlige uddannelsesaftener for forældre og elever. Samtlige ungdomsuddannelser har åbent-hus-arrangementer. Se mere bagerst i dette hæfte. At komme ud på en uddannelsesinstitution og ved selvsyn opleve miljøet og snakke med elever og undervisere er en god mulighed for at få et realistisk indtryk af dagligdagen på uddannelsen.

Vær realistisk og tænk bredt

Forældre ønsker det bedste for deres børn, men vær realistisk når I sammen med jeres datter/søn vurderer uddannelsens krav til evner og arbejdsindsats samt de fremtidige beskæftigelsesmuligheder. Mange unge træffer hurtige beslutninger om valg af uddannelse for så senere at opleve, at det ikke er realistisk at gennemføre uddannelsen, fx fordi der kun er ganske få uddannelsespladser til rådighed. Snak med den unge om alternativer og beslægtede uddannelsesmuligheder. Nogle unge får brug for at have en plan B i baghånden.

Det vigtigste er at gennemføre én uddannelse. Selv om man ikke går i gang med drømmeuddannelsen, så er mulighederne for efterfølgende at få et godt og fast arbejde langt bedre, når man har en uddannelse. Der er masser af tid og mulighed for at nå det, man gerne vil.

Inden du beslutter dig

Du kan vælge at starte på en ungdomsuddannelse efter 9. eller 10. klasse. Ungdomsuddannelserne bygger videre på undervisningen fra 9. klasse.

Ansøgningsfrist 1. marts

Elever i 9. og 10. klasse skal tilmelde sig via www.optagelse.dk. På din skole vil du få en grundig orientering om, hvordan du taster dit ønske ind, og hvordan dine forældre skal godkende tilmeldingen.

Din uddannelsesparathed skal vurderes, når du søger om optagelse på en erhvervsuddannelse eller en gymnasial uddannelse direkte efter 9. eller 10. klasse. Har du allerede underskrevet en uddannelsesaftale, foretages der ingen vurdering til en erhvervsuddannelse. Hvis dine forældre ikke er enige i vurderingen (ikke-uddannelsesparat), sendes din ansøgning til den uddannelsesinstitution, du har søgt ind på, som herefter vurderer, om du kan blive optaget. Ungdomsuddannelsesinstitutionens afgørelse om parathed skal begrundes og er gældende.

SU til 18-19 årige er forældreafhængig

Du kan få SU til din uddannelse fra kvartalet efter, du fylder 18 år, hvis du ikke i forvejen får elevløn eller anden skoleydelse. Hvis din uddannelse begynder efter den 20. i måneden, kan du tidligst få SU fra den efterfølgende måned. Du kan søge om SU 1 måned før den måned, hvor du kan få SU fra. Se mere på www.su.dk og spørg på dit uddannelsessted eller spørg din uddannelsesvejleder, der kan hjælpe dig med at søge SU.

SU til hjemmeboende 970 kr./mdr. (2020)

SU for udeboende 18-19 år 4.005 kr./mdr. (2020)

Hvis dine forældre til sammen tjener mindre end 597.000 kr., kan du få et tillæg til grund-satsen.

Når du er under 20 år og går på en ungdomsuddannelse, kan du normalt kun få SU med satsen for hjemmeboende, også selv om du gerne vil flytte hjemmefra. For at kunne få SU som udeboende mens du er 18 eller 19 år, skal den normale transportvej mellem dit uddannelsessted og dine forældres bopæl være 20 kilometer eller mere. Eller transporttiden (med bus og tog) mellem dit uddannelsessted og dine forældres bopæl skal være mere end 75 minutter. Selvom du bliver godkendt til at få SU som udeboende, vil din SU stadig være afhængig af dine forældres indkomst, når du er 18 og 19 år.

Tog eller bus til skole

Går du på en ungdomsuddannelse, kan du få rabat på den daglige transport til din skole. Det sker ved, at du køber et ungdomskort på www.ungdomskort.dk. Kortet koster 382 kr. om måneden (i 2020), og du skal bestille med NemID. Er du i tvivl, så spørg din uddannelsesvejleder eller på dit uddannelsessted.

Gode uddannelsesvaner

At gennemføre en uddannelse vil kræve en indsats af dig. Og det er vigtigt, at du holder fokus på din plan og dit mål og af og til tager en kammeratlig snak med dig selv og giver dine hverdagsvaner et alvorligt eftersyn:

- ☒ Får du den nødvendige nattesøvn, eller er du på nettet ud på de små timer?
- ☒ Spiser du morgenmad, eller tumler du lige op af sengen og ud ad døren?
- ☒ Laver du madpakke, eller betaler du kassen for hurtigmat i frokostpausen?
- ☒ Møder du hver dag, eller tager du af og til en hjemmedag uden særlig grund?
- ☒ Laver du lektier, eller kommer du lige til at lave noget andet?
- ☒ Har du styr på privatøkonomien, eller er der lavvande i kassen efter den 18. i hver måned?
- ☒ Passer du på dig selv, eller kniber det lidt med humøret eller konditionen?
- ☒ Er din uddannelse taber i kampen mod fritidsjob, fritidsinteresser, venner og festlige byture?

Det er vigtigt, at du får en god struktur på din dagligdag og har nogle voksne og nogle gode venner, som kan støtte og hjælpe dig, når du har brug for det.

Andre muligheder

Du har ret til at starte i folkeskolens 10. klasse, når du er under 18 år ved skoleårets start. Så du kan godt tage 1-2 arbejdsår mellem 9. og 10. klasse, hvis du har lyst til det.

Tag et job som ung-arbejder

Det er godt at få noget værdifuldt arbejds erfaring, inden du går i gang med en uddannelse, fx et ungarbejderjob mens du er 15-17 år. Mange butikker og virksomheder vil gerne ansætte unge medhjælpere, fordi I ikke skal have så høj en løn, som voksne medarbejdere over 18 år. Ofte er I også tilfredse med et deltidsjob, fordi I stadig bor hjemme ved jeres forældre og ikke behøver at arbejde på fuld tid, som er 37 timer om ugen.

Der er nogle ting, du skal vide for at være godt klædt på til at arbejde. Som ansat under 18 år, er du beskyttet af en masse lovgivning, som alle arbejdsgivere selvfølgelig har pligt til at overholde. Sørg for at have en ansættelseskontrakt, der er underskrevet af din arbejdsgiver og husk at få dine forældre til at gennemgå den eller få hjælp af en fagforening, som også hjælper unge under 18 år. Undersøg, at der er en overenskomst på din arbejdsplads. Det betyder, at der er en aftale om løn, arbejdstider og arbejdsvilkår, som følger reglerne.

Nogle unge oplever desværre

- At de ikke får nok i løn
- At de ikke får feriepenge
- At de bliver sat til at udføre arbejde, der er farligt
- At de bliver bedt om at arbejde 15 minutter ekstra uden at få løn for det
- At de selv skal finde en afløser, når de er syge

Bliv parat til uddannelse på de frie fagskoler

De frie fagskoler tilbyder kurser, som varer mellem 20 og 42 uger med fokus på kammeratskab, oplevelser og praktisk-faglige aktiviteter og undervisning inden for fx mad, design, krop, pædagogik, håndværk, forbrugerøkonomi. Det er en god forberedelse til en erhvervsuddannelse og til at flytte hjemmefra, og der er mulighed for at vælge linjer med bl.a. 10. klassefag. For at blive optaget som elev skal du være fyldt 16 år eller have afsluttet 9 års skolegang. Prisen for et kursus ligger på ca. 900-1.500 kr. om ugen og kan afhænge af, om du fx vil have eneværelse. Du kan få yderligere oplysninger hos din uddannelsesvejleder eller på www.friefagskoler.dk.

På ungdomshøjskole

På en ungdomshøjskole kan du være sammen med andre unge på 16-19 år. Du vil få oplevelser, faglige udfordringer og møde nye mennesker, der vil udfordre dit syn på verden og være med til at ruste dig til at træffe beslutninger om dit uddannelsesvalg. Du har selv stor indflydelse på dit forløb gennem de linjefag og valgfag, du vælger. Du vil også bruge masser af tid på at være sammen med dine kammerater i opholdsstuen, i multisalen, på værelserne, på fælles ture, i køkkenet og til festerne.

Egå Ungdoms-Højskole www.euh.dk

Ungdomshøjskolen ved Ribe www.uhr.dk

Du skal være fyldt 16½ år for at komme på ungdomshøjskole (eller 16 år, hvis man har gået 10 år i skole inkl. 0. klasse), når højskoleopholdet starter, og man må ikke være fyldt 19 år. Prisen for kurser er ca. 1.200-1.500 kr. om ugen inkl. kost og logi.

Et ophold i udlandet

Måske vil du gerne ud og opleve verden og kombinere det med et skoleophold eller et arbejde. Du kan tage på sprogrejse i en sommerferie, eller du kan tage på et udvekslingsophold, hvor du bor ved en værtsfamilie og går på high-school. Hvis du er vild med at passe børn og lave lettere husligt arbejde, kan du også tage af sted som au pair. Så bor du hos en familie og hjælper dem med at passe børn og få deres dagligdag til at fungere.

Tag dele af din uddannelse i udlandet

Hvis du gerne vil have en gymnasial uddannelse, kan du overveje at tage en international studentereksamen i et andet land. Det kaldes en IB, International Baccalaureate. De fleste IB-schools har kostskoleafdelinger eller kollegier tilknyttet, så du har et sted at bo under din uddannelse, og du kan få dansk SU under din uddannelse.

Hvis du gerne vil i gang med en erhvervsuddannelse, kan du tage en del af din læretid (hovedforløb) i et andet land, hvor du bliver ansat som lærling. Det kaldes PIU, praktik i udlandet. Hvert år er der ca. 1.500 danske unge, der tager en del af deres erhvervsuddannelse i udlandet og får tilskud fra Undervisningsministeriet til rejseudgifter og ophold. Du kan tage hele din praktik i udlandet eller blot dele af den. De mest populære lande er Tyskland og de engelsktalende lande i Europa eller Australien og USA, men du kan også komme til fx Tanzania og Island.

Uddannelsesvejledning

Kommer du i den situation, at du vil skifte uddannelse eller stoppe undervejs i din uddannelse, er det vigtigt, at du først snakker sagen godt igennem med dine forældre og din kontaktlærer, en studievejleder, en mentor/kontaktperson eller din uddannelsesvejleder. En vejleder kan hjælpe dig med at tænke fordele og ulemper godt igennem, inden du træffer et valg om at skifte uddannelse eller stoppe.

Du kan blandt andet få hjælp og vejledning, hvis du

- Vil søge ind på en uddannelse
- Er kommet i tvivl om din uddannelse
- Vil have lavet en uddannelsesplan
- Vil skifte til en anden uddannelse
- Bliver ledig
- Skal søge ungdomsbolig

Du kan også få information om

- Ophold på højskole / fri fagskole
- Arbejde/ophold i udlandet
- SU og ungdomskort til bus og tog
- Optagelseskrav og ansøgningsfrister til ungdomsuddannelser

Alle skal have en uddannelsesplan

Alle elever, der forlader 9. eller 10. klasse skal have en uddannelsesplan. Er du 15-17 år, færdig med skolen og ikke i uddannelse eller job, skal du i samarbejde med din uddannelsesvejleder udarbejde en plan for, hvordan du kan blive uddannelsesparat til en ungdomsuddannelse. Planen skal være realistisk, underskrevet af dig og dine forældre - og du har pligt til at følge din plan. Hvis du ikke er parat til at begynde på en erhvervsuddannelse eller en gymnasial uddannelse, kan du ønske at blive målgruppevurderet til FGU.

Uddannelsesvejledning til unge i Region Midt

UU Skive

Torvegade 10, 7800 Skive
Tlf. 9915 5690
www.uuskive.dk

UU Nordvestjylland

Campus Sct. Jørgen
Døesvej 54B, 7500 Holstebro
Tlf. 9611 6100
www.uunordvestjylland.dk

UU Viborg

Prinsens Allé 5, 8800 Viborg
Tlf. 8787 4457
www.uuviborg.dk

UU Randers

Vester Allé 26, 8900 Randers
(indgang F i Sct. Peders Gade)
Tlf. 8915 4747
www.uddannelse.randers.dk

UU Norddjurs

Østerbrogade 67 F, 8500 Grenå
Tlf. 8959 2966
www.uu-djursland.dk

Center for unge, uddannelse og job

Lundbergsvej 2, 8400 Ebeltøft
Tlf. 8753 5000
<http://cuuj.syddjurs.dk/forside>

UU Ringkøbing-Skjern

Dyrvigsvej 9, 6920 Videbæk
Tlf. 9974 1537
www.uu-rksk.dk

Ungevejledningen - UU Herning

Godsbanevej 1A, 1. sal
7400 Herning
Tlf. 9628 7530
www.ungevejledningen.herning.dk

Unge & Uddannelse

Vestergade 65, 7430 Ikast
Tlf. 9960 4200
www.ikast-brande.dk

UU Silkeborg

Papirfabrikken 18A
8600 Silkeborg
Tlf. 8970 5800
www.uusilkeborg.dk

UU-Favrskov

Vesselbjergvej 18, 8370 Hadsten
Tlf. 8964 4280
www.uu-favrskov.dk

UU Aarhus

Kalkværksvej 10
8000 Århus C
Tlf. 8713 4105
www.uu-aarhus.dk

Uddannelsesvejledning Samsø

Tanderupvej 15
8305 Samsø
Tlf. 2520 8805
www.samsøe.dk/borger/familie-boern-og-unge/hjaelp-til-unge

Uddannelsesvejledning Odder

Rådhusgade 3
8300 Odder
Tlf. 8794 7601
www.uu-os.dk

Uddannelsesvejledning Skanderborg

Skanderborg Fælled 1
8660 Skanderborg
Tlf. 8794 7601
www.uu-os.dk

Ungeenheden Horsens

Christianholmsgade 23
8700 Horsens
Tlf. 7629 3080
www.ungeenheden.horsens.dk

UU-Hedensted

Tofteskovvej 4, 7130 Juelsminde
Tlf. 7975 5508
www.uu.hedensted.dk

FGU

Forberedende grunduddannelse

Hvem kan tage en FGU?

Forberedende grunduddannelse, FGU, er et uddannelsesforløb efter 9. eller 10. klasse for unge under 25 år, der ikke er i gang med eller ikke har afsluttet en ungdomsuddannelse og som heller ikke har et arbejde. Med en FGU kan du blive klar til at kunne begynde på en erhvervsuddannelse, en gymnasial uddannelse eller få et job.

- ☒ Er du i tvivl om, hvilken vej du skal gå for at gennemføre en uddannelse eller finde et job?
- ☒ Er du ikke parat til at starte på en erhvervsuddannelse eller en gymnasial uddannelse?
- ☒ Har du udfordringer, som kan gøre uddannelse og arbejde svært for dig lige nu?
- ☒ Har du brug for at få mere tid til at lære dansk, matematik, engelsk og måske naturfag eller samfundsfag?
- ☒ Vil du gerne lære på en praktisk måde ved at producere varer og løse opgaver ude hos kunder eller på værksteder eller ved at være i praktik?
- ☒ Er du droppet ud af en ungdomsuddannelse?

Så kan en FGU være rigtig god for dig.

Er du i målgruppen?

Det er din kommune, der sammen med dig skal vurdere, om du er i målgruppen for at kunne gå på FGU. FGU skal forberede dig til, at du bagefter kan starte på en erhvervsuddannelse, på hf eller en anden gymnasial uddannelse, eller til at du kan få fast arbejde som ufaglært på arbejdsmarkedet.

Fra 3 måneder til 2 år

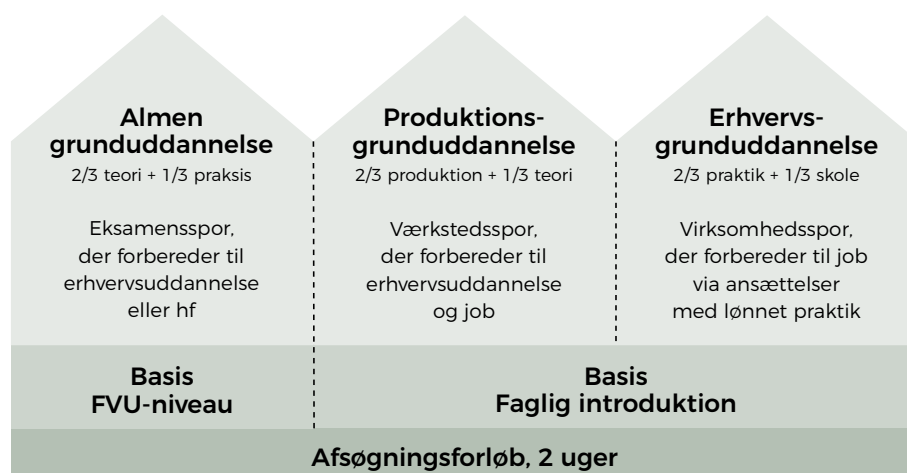
En FGU kan vare indtil 2 år og nogle gange også lidt længere, hvis der er brug for det. Du kan stoppe på FGU og få bevis for gennemførelse, præcis når du har opnået dit mål. Måske skal du bruge 3 måneder, måske skal du bruge 14 måneder, måske skal du bruge 2 år eller lidt længere.

Ingen adgangskrav til FGU

Du kan starte på FGU direkte efter 9. eller 10. klasse, fx hvis du ikke er uddannelsesparat til at starte direkte på en erhvervsuddannelse eller en gymnasial uddannelse. Du kan også starte på FGU, hvis du har været i gang med en ungdomsuddannelse, som du ikke har gjort færdig. Der er ingen adgangskrav om eksaminer eller karakterer, for at kunne starte på en FGU. Men for at du kan blive optaget, skal du og din uddannelsesvejleder i kommunen sammen finde ud af, om FGU er det rigtige for dig. Det hedder en målgruppevurdering.

Det kan være, at du har nogle udfordringer eller vanskeligheder, så du ikke vil få noget ud af en FGU lige nu, og at det derfor er et andet tilbud, der vil være bedre for dig.

Hvis du og din uddannelsesvejleder er enige om, at FGU er det rigtige for dig, så skal I lave en uddannelsesplan, som beskriver dit uddannelsesmål eller jobmål, og hvad du gerne vil opnå i din FGU.

Kilde: Undervisningsministeriet

De faglige niveauer på FGU

Du kan afslutte skolefagene på FGU på 3 forskellige niveauer:

- G svarer til 9. klasseprøven
- E svarer til 10. klasseprøven
- D er lidt højere end 10. klasseprøven

Mulige fag og niveauer på FGU

- Dansk – intro, G, E og D
- Dansk som andetsprog – intro, G, E og D
- Matematik – intro, G, E og D
- Engelsk – intro, G, E og D
- Naturfag – intro, G, E og D
- Samfundsfag – intro, G, E og D
- *Teknologiforståelse – G
- Identitet og medborgerskab – G
- PASE (privatøkonomi, arbejdspladslære, samarbejdsfag, erhvervslære) – G

* udbydes ikke af alle skoler

Når du afslutter fagene på FGU bliver du bedømt med en karakter efter 7-trins-skalaen ligesom i folkeskolen, hvor karakteren 02 betyder bestået. Består du dansk og matematik på mindst G-niveau, kan du blive optaget på en erhvervsuddannelse. Du kan blive direkte optaget på hf, hvis du afslutter og består følgende fag:

- Dansk D eller dansk som andetsprog D
- Engelsk D
- Matematik D
- Samfundsfag på mindst G
- Naturfag på mindst G

Et basisforløb og 3 uddannelsesspor

FGU har et basisforløb med optag hele året rundt, så du kan starte lige med det samme. FGU har desuden 3 uddannelsesspor, som starter til januar og august. Både på basisforløbet og på uddannelsessporene kan du få undervisning på forskellige niveauer. Du kan altid begynde og afslutte på præcis det niveau, der passer til dig og dit uddannelsesmål. På basisforløbet kan du begynde undervisningen i dansk og matematik, og du vil blive introduceret til de 3 uddannelsesspor.

Basis er indgangen for unge, som enten har brug for et kortere forløb under 6 måneder for at opnå deres mål eller som starter uden for de to årlige optag på sporene. For de fleste vil basis være en introduktion til det spor, som man efterfølgende skal starte på. På basis vil du blive undervist på det niveau, der passer til dig. Det kan enten være på intro-niveau, der ligger under prøve-niveauerne G, E og D, eller direkte på et prøveniveau – se på eksemplerne.

Der er ingen begrænsning på, hvor lang tid basis kan vare. Hvis du ikke er klar til at starte direkte på et spor ved det næste starttidspunkt, så kan du blive på basis.

AGU, almen grunduddannelse

AGU er for dig, der gerne vil afslutte dine skolefag med prøvebevis, så du kan få adgang til en erhvervsuddannelse eller en gymnasial uddannelse, eksempelvis den 2-årige HF.

De obligatoriske fag på AGU er

- Dansk eller dansk som andetsprog
- Matematik

Samt et af følgende fag

- PASE (privatøkonomi, arbejdspladslære, samarbejdsfag, erhvervslære)
- Identitet og medborgerskab

Derudover skal du vælge mindst et valgfag

- Engelsk
- Identitet og medborgerskab
- Naturfag
- PASE (privatøkonomi, arbejdspladslære, samarbejdsfag, erhvervslære)
- Samfundsfag
- Teknologiforståelse, udbydes ikke af alle skoler.

Du kan afslutte fagene på det niveau, der passer til dit uddannelsesmål fx G, E eller D.

Du skal bruge fagene i temaer og projekter, så du bruger din viden til at løse konkrete problemer fra virkeligheden. Du skal også arbejde med dine fag i praktiske værkstedsforløb, så teori og praksis kommer til at hænge sammen. Derudover skal du være med til aktiviteter på tværs af de 3 spor sammen med de andre elever fx motion og bevægelse samt foredrag, virksomhedsbesøg og studieture. Du kan også komme i praktik i 2x2 uger pr. semester (halvt år). Du vil få hjælp til det, som er svært, eller som du gerne vil træne. Har du brug for hjælpemidler, fx fordi du er ordblind, svagtseende eller har nedsat hørelse, så vil du lære at bruge det rigtige udstyr på en nem og smart måde.

Gratis mad

FGU-skolen skal tilbyde et eller flere gratis måltider til alle elever fx morgenmad eller frokost eller begge dele.

PGU, produktionsgrunduddannelse

PGU er for dig, der foretrækker at lære gennem praktisk arbejde og gerne vil begynde på en erhvervsuddannelse eller søge et ufaglært job. PGU gennemføres inden for et fagligt tema og på et værksted med reel produktion og fx opgaver for kunder ligesom på en arbejdsplads. Undervejs i din PGU arbejder du med at dokumentere dine fremskridt, og den viden og de arbejdsmæssige færdigheder, du har opnået. Du kan afslutte din PGU med en praktisk prøve på 3 forskellige niveauer, kaldet FGU1, FGU2 og FGU3. Din underviser hjælper dig med at vurdere, hvilket prøveniveau der vil være det rigtige for dig. Til prøven viser og forklarer du, hvordan du vil lave eller løse en bestemt opgave inden for dit faglige tema. Din underviser vil give dig en bedømmelse om bestået/ikke-bestået.

Obligatoriske fag på PGU

- Dansk
- Matematik
- PASE
- Mulighed for valgfag
- Dokumentation af faglig tema, praktisk prøve FGU1, FGU2 eller FGU3.

Du kan afslutte dansk, matematik og valgfag på det niveau, der passer til dit uddannelsesmål fx G, E eller D. Består du dansk og matematik på mindst G-niveau, kan du blive optaget på en erhvervsuddannelse.

Derudover har du mulighed for at komme i praktik i 2 x 2 uger pr. semester, og du kan deltage i undervisning på fx en erhvervsskole eller et AMU-center i kortere tid, hvis det passer ind i dit uddannelsesmål. Det kaldes kombinationsforløb. Derudover skal du også være med til aktiviteter på tværs af de 3 spor sammen med de andre elever fx motion og bevægelse samt foredrag, virksomhedsbesøg og studieture.

Erhvervstemaer på FGU

Du kan tage PGU inden for de temaer, som din FGU-skole udbyder. Tjek på skolernes hjemmesider, eller spørg din uddannelsesvejleder.

Oversigt over mulige erhvervstemaer

- Omsorg og sundhed
- Handel og kundeservice
- Turisme, kultur og fritid
- Musisk og kunstnerisk produktion
- Mad og ernæring
- Miljø og genbrug
- Jordbrug, skovbrug og fiskeri
- Byg, bolig og anlæg
- Kommunikation og medier
- Motor og mekanik
- Service og transport
- Industri

EGU, erhvervsgrunduddannelsen

En EGU består hovedsageligt af lønnet ansættelse i en virksomhed, hvor du får løn på lærlingeniveau. Det er kommunens eller FGU-skolens opgave at finde en praktikplads til dig. En EGU afhænger derfor både af, om du er klar til et lønnet fuldtidspraktik, og om der er en virksomhed, der vil indgå en EGU-aftale med dig. Undervejs i din EGU skal du dokumentere, hvad du lærer i virksomheden, og hvilke færdigheder du opnår.

Du skal også på skole i 1/3 af uddannelsestiden. Det kan fx foregå på FGU-skolen og være undervisning i dansk, matematik og PASE, som du kan afslutte med bevis på G, E eller D niveauer. Din undervisning kan også foregå på en erhvervsskole eller et AMU-center, hvis det passer bedst ind i din uddannelsesplan. Så kan du fx opnå et svejsecertifikat eller truckførerbevis. Din undervisning kan også være et forløb på en højskole, hvis det er det rigtige for dig. Din EGU-vejleder vil følge dig under din uddannelse og hjælpe dig med at lave en plan over dine undervisningsforløb. De dage/uger, hvor du er til undervisning, får du skoleydelse, ligesom elever på AGU og PGU.

Din EGU har have en individuel varighed på op til 2 år. I visse tilfælde kan en EGU forlænges med yderligere 1 år. Længden afhænger af, hvilket mål du har med dit uddannelsesforløb fx at kvalificere dig til et bestemt job eller til at kunne blive optaget på en erhvervsuddannelse. Måske vil det tage 7 måneder eller 15 måneder eller 2½ år. Det hjælper din EGU-vejleder dig med at vurdere, sammen med din praktikvirksomhed.

Du skal afslutte din EGU med en praktisk prøve, hvor du viser og forklarer, hvad du har lært. Du kan afslutte din praktiske prøve på 3 forskellige niveauer, kaldet FGU1, FGU2 og FGU3. Din EGU-vejleder hjælper dig med at vurdere, hvilket prøveniveau der vil være det rigtige for dig. Til prøven viser du og forklarer du, hvordan du vil lave eller løse en bestemt opgave inden for dit faglige tema. En faglig censor vil give dig en bedømmelse om bestået/ikke-bestået. Hvis du afslutter din EGU med bestået FGU3-niveau, så har du ret til at indmelde dig i en A-kasse og opnå dagpengeret ved ledighed på samme vilkår, som unge der har gennemført en lærlingeuddannelse eller har haft job i længere tid. Du kan tage EGU inden for alle 12 erhvervstemaer uanset udbuddet på din skole.

En uddannelsesplan og en forløbsplan

Når du er vurderet i målgruppen for FGU, skal du lave en uddannelsesplan sammen med en uddannelsesvejleder fra kommunen. I skal sammen beskrive, hvad målet for din FGU skal være, fx at kunne træffe valg af branche og blive optaget på en erhvervsuddannelse efter FGU. Du skal vælge, hvilket spor du vil på, og hvad du kunne tænke dig af praktikmuligheder, og hvor længe du regner med, at din FGU skal vare. Du kan nemlig begynde og slutte på det niveau, der passer til dig. Måske skal du kun bruge 3 måneder på FGU til at få den eksamen i matematik, som du mangler. I din uddannelsesplan skal der også stå, om skolen skal hjælpe dig med nogle udfordringer og vanskeligheder, og hvad du tidligere har haft af hjælp. Når du laver en omhyggelig uddannelsesplan, så har FGU-skolen det bedste udgangspunkt for at lave en god uddannelse for dig. FGU-skolen skal foretage en vurdering af dine dansk- og matematikniveau ved start. Så skal skolen tage udgangspunkt i din uddannelsesplan og lave en forløbsplan sammen med dig, hvor I beskriver, hvad du skal udvikle dig i, hvilken hjælp du har brug for, og hvilke mål I sammen skal nå for dine personlige, faglige og sociale kompetencer. For at holde øje med og synliggøre din udvikling, vil du hver måned få en samtale med en lærer, hvor I evaluerer på undervisningen, indsatsen og dine fremskridt.

Et 2-ugers afsøgningsforløb

Hvis du, dine forældre eller kommunen er i tvivl om, hvorvidt FGU er noget for dig, så kan du starte på et 2-ugers afsøgningsforløb på FGU-skolen, hvor du kan få en fornemmelse af, hvad det går ud på, og hvordan dagligdagen fungerer på skolen. Så kan skolen også få et bedre indtryk af, om FGU er noget for dig. Efter et afsøgningsforløb kan det så endelig bestemmes, om du er i målgruppen for FGU.

Dansk og matematik til alle på basisforløbet

Alle FGU-elever skal undervises i dansk og matematik på basisforløbet. Undervisningen skal tilpasses til dine forudsætninger og skal foregå på det niveau, der passer til dig. Det gælder både, hvis du er super god, eller hvis du synes, det er temmelig svært. Undervisningen skal også tilrettelægges, så den er god for elever, der fx er ordblinde eller har et handicap, så de skal bruge hjælpemidler. Det er helt OK, for FGU skal være et godt og rart lærested for alle, uanset hvilket udgangspunkt man starter med. Skolen har også stor fokus på, at alle elever trives fagligt, personligt og socialt.

Tog eller bus til skole

Går du på FGU, kan du få rabat på den daglige transport til din skole. Det sker ved, at du køber et ungdomskort på www.ungdomskort.dk. Kortet koster 382 kr. om måneden, og du skal bestille med NemID. Er du i tvivl, så spørg din uddannelsesvejleder eller på dit uddannelsessted.

Skoleydelse

Når du går på FGU, får du i slutningen af hver måned udbetalt en skoleydelse af skolen.

I 2020 er skoleydelsen følgende:

- 1.615 kr/mdr hvis du er under 18 år
- 2.806 kr/mdr hvis du er over 18 år og hjemmeboende
- 6.512 kr/mdr hvis du er over 18 år og udeboende

Er du forælder, kan du få et tillæg:

- 6.300 kr/mdr hvis du er enlig forsørger
- 2.520 kr/mdr hvis du er ikke-enlig forsørger

Skoleydelsen er en indtægt, som du skal betale skat af efter de almindelige gældende regler. Der er mødepligt til uddannelsen, og der vil ske et forholdsmæssigt fradrag i din skoleydelse, hvis du er fraværende uden gyldig grund. FGU-elever har ikke mulighed for at søge supplerende SU-lån.

FGU institutioner i Region Midtjylland

Hvis du er vurderet i målgruppen for FGU, må du selv bestemme, hvilken skole du vil søge ind på, - også selv om skolen ligger i en anden kommune. Tjek de lokale skoler og erhvervstemaer på institutionernes hjemmesider.

FGU Østjylland

www.fguoj.dk

Randers, Norddjurs, Syddjurs og Favrskov kommuner

FGU Midtjylland

www.fgumidtjylland.dk

Viborg og Silkeborg kommuner

FGU Aarhus

www.fguaarhus.dk

Aarhus Kommune

FGU Sydøstjylland

www.fgusoj.dk

Skanderborg, Odder, Samsø, Horsens og Hedensted kommuner

FGU Midt-Vest

www.fgumv.dk

Ringkøbing-Skjern, Herning og Ikast-Brandeborg kommuner

FGU Skolen HLSS

www.fguskolen.dk

Holstebro, Lemvig, Struer og Skive kommuner

Erhvervstemaet MAD OG ERNÆRING

Eksempler på indholdselementer i elevforløb

AGU, almen grunduddannelse

AGU

Basis	1. halvår	2. halvår	3. halvår
Dansk (intro) Matematik (G) Engelsk (intro) Identitet og og medborgerskab (G)	Dansk (G) Matematik (G) Engelsk (G) Naturfag (G)	Dansk (E) Matematik (D) Engelsk (G) Naturfag (E)	Dansk (D) Matematik (D) Engelsk (E) Naturfag (D)
Projekt / Tema	Projekt / Tema	Projekt / Tema	Projekt / Tema

PGU, produktionsgrunduddannelse

PGU

Basis	1. halvår	2. halvår	3. halvår
Mad og ernæring (intro) Matematik (intro) Dansk (G) PASE (G)	Mad og ernæring (FGU1) Matematik (intro) Dansk (G) PASE (G)	Mad og ernæring (FGU2) Matematik (intro) Dansk (E)	Mad og ernæring (FGU3) Matematik (G) Dansk (E)
Køkkenværksted	Køkkenværksted	Køkkenværksted	Køkkenværksted

EGU, erhvervsgrunduddannelse

EGU

Basis	1. halvår	2. halvår	3. halvår
Mad og ernæring (intro) Matematik (intro) Dansk (intro) PASE (G)	Mad og ernæring (FGU1) Skoleforløb, efter aftalt plan	Mad og ernæring (FGU2) Skoleforløb efter aftalt plan	Mad og ernæring (FGU3) Skoleforløb efter aftalt plan
Hotelskøkken, løbnet praktik	Hotelskøkken, løbnet praktik	Hotelskøkken, løbnet praktik	Hotelskøkken, løbnet praktik

Afsluttende niveauer på PGU og EGU for faglige prøver

FGU1

Du kan medvirke ved almindelig daglig produktion/opgaveløsning i kendte situationer og under instruktion og opsyn.
Du viser interesse for og vilje til at blive oplært i de forskellige daglige opgaver.
Du kan begå dig på arbejdspladsen fagligt, personligt og socialt.

FGU2

Du kan begynde at arbejde selvstændigt og ansvarligt med kendte opgaver i kendte situationer.
Du kan medvirke ved mere komplicerede opgaveløsninger under instruktion og opsyn.
Du kan begynde at forstå, hvad der har betydning for den aktuelle produktion/opgaveløsning.

FGU3

Du kan selv planlægge og gennemføre kendte opgaver i kendte situation, alene og i samarbejde med andre.
Du kan sætte dig ind i forhold, der har betydning i arbejdssituationen og kan kommunikere med andre derom.
Du kan skifte mellem forskellige arbejdsfunktioner samt håndtere ændringer og uforudsete ting i den daglige opgavevaretagelse.

STU

Særlig tilrettelagt uddannelse

Det er vigtigt, at alle unge i Danmark kan få en uddannelse - også selv om særlige forhold gør sig gældende.

STU er en 3-årig ungdomsuddannelse for unge mellem 16-25 år, der ikke har mulighed for at gennemføre en anden ungdomsuddannelse. Uddannelsen tilbydes til unge udviklingshæmmede og andre unge med særlige behov, bl.a. unge med svære bevægelseshandicap, multihandicapede unge, unge med autisme, unge med kraftig ADHD eller andre psykiske lidelser samt unge, der har fået en hjerneskaide. Uddannelsen er således målrettet unge, der har opfyldt undervisningspligten, men ikke har mulighed for at gennemføre en anden ungdomsuddannelse med specialpædagogisk støtte.

Om uddannelsen

Uddannelsen består af elementer af undervisning, træning og praktiske aktiviteter, herunder bo-undervisning og praktik i virksomheder og institutioner. Uddannelsen skal give dig kompetencer, så du kan leve et så selvstændigt og aktivt voksenliv som muligt. Samtidig skal uddannelsen give dig tilknytning til et ungdomsmiljø, hvor du kan møde nye venner og få nye sociale erfaringer. Uddannelsesplanen underskrives af dig, og også af dine forældre, hvis du er under 18 år. Der er regler for omfang og varigheder af de praktikforløb og den undervisning, der indlægges i din uddannelsesplan.

Hvordan kommer jeg i gang med uddannelsen?

Din uddannelsesvejleder orienterer dig og dine forældre om uddannelsen. Kommunen skal vurdere, om du indgår i målgruppen for uddannelsen, og om du skal tilbydes en 3-årig ungdomsuddannelse for unge med særlige behov.

Du kan ikke bare selv vælge uddannelsen. Hvis uddannelsen er noget for dig, udarbejder din kommunale uddannelsesvejleder i samarbejde med dig og dine forældre et udkast til en uddannelsesplan for din uddannelse, og det indstilles til kommunen, at du optages på ungdomsuddannelsen. Herefter afgør kommunen, om du skal tilbydes uddannelsen, hvor den skal foregå, og på hvilke vilkår, herunder forsørgelsesgrundlag for elever over 18 år.

Vejledning

Du bliver vejledt og støttet under hele uddannelsesforløbet. En uddannelsesvejleder sørger for, at din uddannelsesplan mindst 1 gang årligt vurderes og justeres i forhold til målene med din uddannelse. Justeringen sker i samarbejde med dig og dine forældre eller værge.

Uddannelsesbevis

Ved ungdomsuddannelsens afslutning sørger kommunen for, at der udstedes et kompetencepapir, der indeholder en beskrivelse af, hvad du har lært og hvilke kompetencer, du har opnået. Afbryder du uddannelsen, udstedes et kompetencepapir for de uddannelsesdele, du allerede har færdiggjort.

Yderligere oplysninger

Kontakt uddannelsesvejledningen i din hjemkommune, se side 9.

Uddannelsen

Uddannelsen skal indeholde fag og aktiviteter, herunder bo-undervisning, der:

- ✓ Fremmer din personlige udvikling og mulighed for at deltage selvstændigt og aktivt i samfundslivet
- ✓ Fremmer din evne til at indgå i sociale sammenhænge og til at få et selvstændigt og aktivt fritidsliv
- ✓ Er rettet mod udvikling af kompetencer til brug i uddannelses- eller beskæftigelsessituationer.

EUD

Erhvervsuddannelse

- God start på karriere og videregående uddannelse
- Stor mangel på faglærte
- Løn under uddannelse, startløn ca. 10.000 kr. om måneden før skat
- Uddannelsesgaranti
- Forskellige fag og sværhedsgrader
- Mulighed for praktik i udlandet
- Over 100 erhvervsuddannelser
- 38 fordelsuddannelser i 2020
- Mange uddannelser kan tages med erhvervsfaglig studentereksamen, EUX

Faglært

Med en erhvervsuddannelse, eud, bliver du faglært inden for et bestemt fagligt område. En erhvervsuddannelse giver dig også mulighed for at tage en videregående uddannelse bagefter. Du kan også tage en erhvervsfaglig studentereksamen, eux, så bliver du både faglært og student på én gang. Læs mere om erhvervsfaglig studentereksamen på side 18.

Der findes over 100 erhvervsuddannelser

En erhvervsuddannelse består dels af undervisning på skole, dels af praktisk oplæring og arbejde i en virksomhed. Nogle erhvervsuddannelser er forholdsvis korte og tager mellem 1½ og 2½ år. De fleste erhvervsuddannelser har dog typisk en samlet uddannelsestid på ca. 4 år. Erhvervsuddannelser, EUD og EUX, foregår på tekniske skoler, landbrugsskoler, handelsskoler, social- og sundhedsskoler og andre fagskoler.

Hvem kan blive optaget?

Du kan begynde direkte efter 9. eller 10. klasse. Hvis du kan indfri adgangskravene, bliver du direkte optaget. Hvis du ikke kan indfri alle adgangskrav, så kan du blive optaget på baggrund af en konkret vurdering eller en optagelsesprøve. Har du på forhånd indgået og underskrevet en uddannelsesaftale med en virksomhed bortfalder adgangskravene.

Adgangskrav for optag på EUD og EUX

For at blive direkte optaget på en erhvervsuddannelse skal du:

- Være vurderet uddannelsesparat til EUD
- Have bestået folkeskolens afgangseksamen
- Have 2,0 i gennemsnit i henholdsvis dansk og matematik fra 9. eller 10. klasse

Optagelse via en konkret vurdering

Hvis du ikke kan leve op til adgangskravene, så skal uddannelsesstedet tilbyde dig en optagelsesprøve, der svarer til 9. klasse niveau. Herefter skal du til en samtale, og så kan uddannelsesstedet optage dig, hvis de vurderer, at du er parat og motiveret.

Hvis du er vurderet ikke-uddannelsesparat eller ikke har en fuld afgangseksamen, men har bestået dansk og matematik, enten fra din skolegang eller fra et andet forløb fx FGU, så kan uddannelsesstedet optage dig efter en samtale, hvis de vurderer, at du er parat og motiveret.

Hvis du ikke bliver optaget, så får du en forklaring på, hvad du mangler, og hvordan du kan forbedre dig. Så har du mulighed for at søge ind på uddannelsen igen, fx næste gang den starter.

Sådan beregnes gennemsnittet i dansk og matematik

Dansk 9. klasseprøven

Først beregner du din skriftlige karakter som:
 $\text{Læsning} \times 0,25 + \text{retskrivning} \times 0,25 + \text{skriftlig fremstilling} \times 0,50 = \text{skriftlig karakter}$

Så beregner du din samlede karakter som:
 $\text{Skriftlig karakter} \times 0,5 + \text{mundtlig karakter} \times 0,5 = \text{samlet karakter i dansk}$

Matematik 9. klasseprøven

Prøve uden hjælpemidler $\times 0,5$ + prøve med hjælpemidler $\times 0,5$ = samlet karakter matematik

Dansk og matematik, 10. klasseprøven

Skriftlig prøve $\times 0,5$ + mundlig prøve $\times 0,5$ = samlet karakter

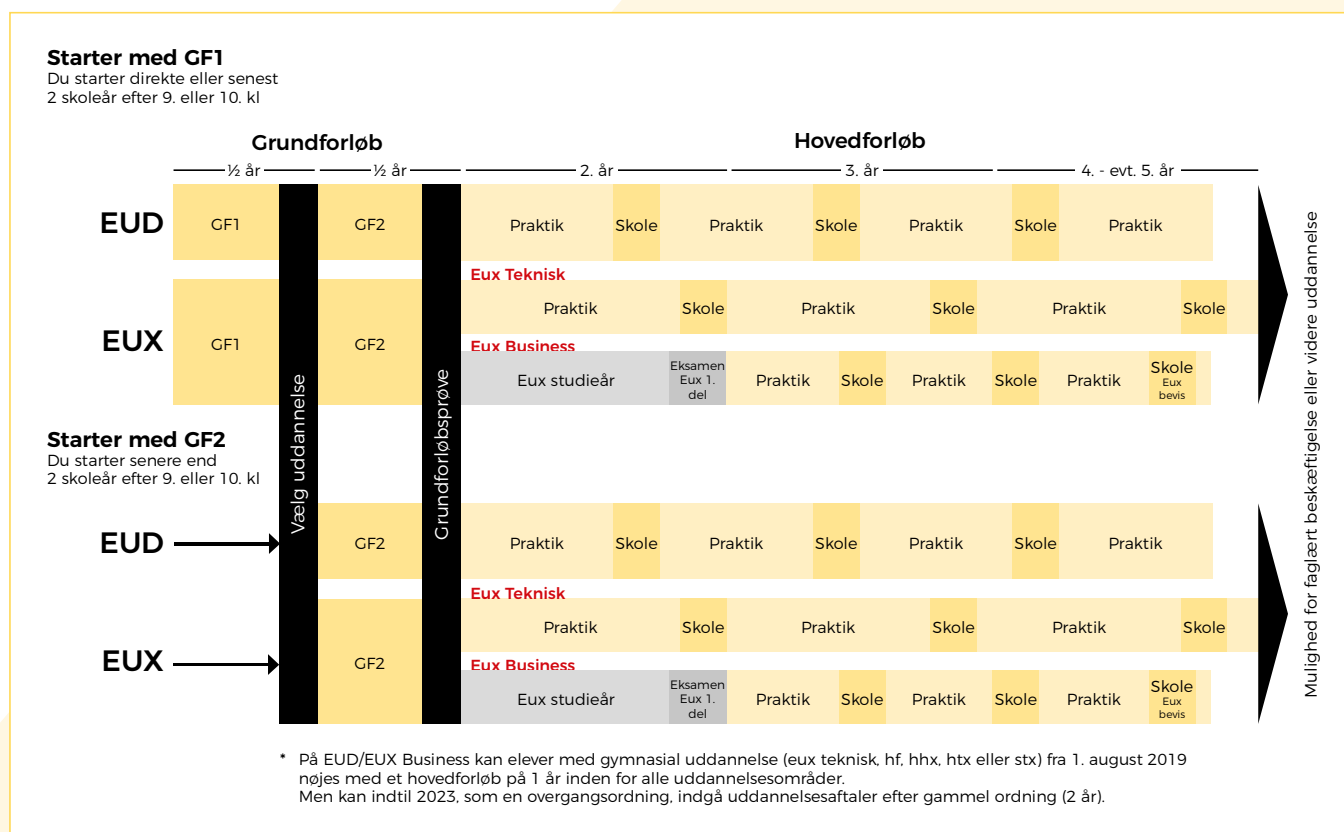
Elever, der påbegynder en erhvervsuddannelse direkte efter 9. eller 10. klasse og ikke har en uddannelsesaftale, starter på GF1. Elever, der påbegynder senest 2 skoleår efter afsluttet 9. eller 10. klasse, kan vælge at starte på GF1. Elever, der har gået på FGU, kan også starte på GF1. Unge, der har afsluttet/gennemført et helt skoleår på en gymnasial uddannelse kan ikke søge ind på GF1. De skal starte direkte på GF2. Du kan kun bevæbde på et GF forløb én gang.

På de første 20 uger af grundforløbet får du en bred introduktion til erhvervsuddannelserne, og de måder du skal arbejde og lære på gennem hele din erhvervsuddannelse. Du vil komme til at arbejde med konkrete praktiske opgaver og temaer, hvor du bruger viden og teknikker fra flere fag på samme tid. Du skal både kunne udføre praktiske arbejdsopgaver og kunne lave en skriftlig forklaring på, hvordan du udførte arbejdet og løste opgaven. Mange skoler har opdelt deres GF1-forløb i forskellige fagretninger, der dækker forskellige interesseområder. På skolernes hjemmesider kan du læse meget mere om indholdet i netop deres GF1-forløb.

Ved afslutningen af GF1 skal du vælge, hvilken erhvervsuddannelse du vil have GF2 og hovedforløb inden for. Der er over 100 uddannelser, du kan vælge imellem, men nogle er adgangsbeholdende og kræver en praktikplads på forhånd eller en kvoteplads.

Elever fra 9. og 10. klasse med uddannelsesaftale kan vælge at starte direkte på GF2. Elever, der er uddannelsesafklaret og begynder i januar måned året efter afsluttet 9. eller 10. klasse, kan også vælge at starte direkte på GF2. Elever, der ikke kommer lige fra 9. og 10. klasse, starter direkte på GF2. Du kan starte 3 gange på GF2. Herefter kan du kun blive optaget på GF2, hvis du har en uddannelsesaftale.

GF2, grundforløbets 2. del, vil bestå af undervisning og fag, der præcis retter sig mod det hovedforløb, du har valgt. Hvilke fag og niveauer, du skal bestå på GF2, afhænger af din uddannelse. Læs mere på www.ug.dk, www.elevplan.dk og på skolernes hjemmesider.

Du skal være interesseret i undervisningen

Det forventes i høj grad, at du er aktiv og interesseret i undervisningen og kan arbejde selvstændigt, både når du skal arbejde individuelt, i grupper eller med projekter. Der er mødepligt til undervisningen, og du skal være villig til at yde en engageret indsats. Du har et medansvar for at få et godt udbytte af undervisningen.

Økonomi under uddannelsen

Når du er over 18 år, kan du søge SU til de dele af uddannelsen, hvor du ikke får elevløn fx grundforløbet. Når du har underskrevet en uddannelsesaftale og starter på praktikforløbet, får du elevløn fra din arbejdsgiver i resten af din uddannelsesetid. Uddannelses- og erhvervsvejlederne på uddannelsesstederne kan oplyse dig om, hvad elevlønnen er inden for de forskellige brancher.

Bliver du optaget i skolepraktik, får du en skoleydelse. I 2020 er skolepraktikydelsen fastsat til 7.804 kr. pr. måned for elever over 18 år og 3.263 kr. pr. måned for elever under 18 år. Godtgørelsen er skattepligtig som A-indkomst. Der skal imidlertid ikke betales arbejdsmarkedsbidrag af godtgørelsen, da der ikke er tale om en lønindkomst fra et ansættelsesforhold. Skal du med tog eller bus til skole, kan du søge om et ungdomskort på hjemmesiden www.ungdomskort.dk. Når du har underskrevet en uddannelsesaftale og får elevløn, skal du selv dække dine daglige transportudgifter til og fra arbejde.

Uddannelsesgaranti

Hvis du ikke har fået en praktikaftale med en virksomhed, så har mange erhvervsuddannelser tilbud om skolepraktik, hvor du er garanteret at kunne gøre din uddannelse færdig. Hvis din uddannelse ikke har skolepraktik, så skal du have tilbud om at kunne starte på GF2 på en beslægtet uddannelse, der har skolepraktik, og hvor du får godskrivning for allerede gennemførte og beståede elementer. Et tilbud om at starte på GF2 med uddannelsesgaranti tæller med i de tre gange, du kan starte på GF2 uden en uddannelsesaftale.

Mesterlære

Hvis du har en praktikplads på forhånd, kan du vælge at gå i mesterlære. I stedet for at tage grundforløbet på skolen, skal du – via dit arbejde i en praktikvirksomhed – opnå kompetencer svarende til grundforløbet. Skolen følger op på dit uddannelsesforløb, og du skal måske følge nogle fag på skolen. Hvis du har en aftale med et praktiksted, så kan erhvervsskolen hjælpe dig med at få en uddannelsesaftale og finde ud af, om du skal i mesterlære eller i praktik, før du starter almindeligt på grundforløbet.

Trin i uddannelserne

Mange erhvervsuddannelser er trindelte. Herved får du mulighed for at tage en kort erhvervsuddannelse, der er første selvstændige trin af en længere erhvervsuddannelse. Stopper du din uddannelse efter trin 1, kan du senere vende tilbage og tage den fulde erhvervsuddannelse, der giver ret til et svendebrev. Du har ret til optagelse i A-kasse og dagpenge som ledig, når du har gennemført mindst trin 1 i en erhvervsuddannelse.

GF+

Unge og voksne, der er for gamle til at gå på GF1 kan tage et 10-ugers grundforløb før start på GF2. Det kaldes GF+. Du kan søge SU til GF+. På GF+ kan du blive afklaret på dit uddannelsesvalg. Du får også kompetencer, der gør det nemmere for dig at gennemføre GF2. Man har ikke ret til GF+, hvis man har brugt sit GF1-forsøg eller har fravalgt det ved at starte direkte på GF2.

38 uddannelser med særligt gode jobudsigter, fordelsuddannelser

Undervisningsministeriet har i 2020 udpeget 38 erhvervsuddannelser til at være fordelsuddannelser. Det betyder, at der er særligt gode muligheder for at få praktikplads og rigtig gode jobmuligheder bagefter, når du er færdig med din uddannelse. I oversigten på næste side, er fordelsuddannelserne markeret med et F.

Næsten alle fordelsuddannelser kan tages som eux, hvor du også får en teknisk studentereksamen. Mange af fordelsuddannelserne har endvidere skolepraktikordning, så du er sikret at kunne komme i gang med et hovedforløb, selv om du ikke lige har fundet en praktikplads direkte efter dit grundforløb. Mange fordelsuddannelser har også et trin 1, så du kan stoppe undervejs og få et uddannelsesbevis, der også giver ret til optagelse i en A-kasse og dermed dagpenge ved ledighed.

Skolehjem/kollegier

Alle erhvervsskoler skal tilbyde skolehjemspadser til unge, der har mere end 5 kvarters transport fra hjemmet til skolen. Elever, der er frafaldstruet på grund af faglige eller personlige udfordringer, kan også søge om en plads på et skolehjem. 8 erhvervsskoler er endvidere med i en forsøgsordning, hvor alle lærlinge har ret til at bo på skolehjemmet også i praktiktiden. Et skolehjem minder lidt om en efterskole. Her får du 3 måltider mad om dagen, tilbud om masser af fritidsaktiviteter, mulighed for nye kammeratskaber og daglig mulighed for voksenkontakt. Tag til åbent hus på erhvervsskolerne og undersøg, hvilke muligheder de har, hvis det kunne være noget for dig at bo på skolehjem.

Se lokale
muligheder
side 48

Oversigt over erhvervsuddannelser, EUD

Samlet ca. varighed for GF1 + GF2 + hovedforløb

Fødevarer, jordbrug og oplevelser

Anlægsgartner ●●F	4 år - 4½ år	Kosmetiker ●●●	3 år - 4 år 1 mdr.
Bager og konditor ●●F	4½ år	Landbrugsuddannelsen ●●F	2 år 4 mdr. - 5 år 11 mdr.
Dyrepasser ●●	3 år 2 mdr. - 4½ år	Mejerist F	2 år 2 mdr. - 3 år 8 mdr.
Ernæringsassistent ●●	3½ år - 4 år 2 mdr.	Receptionist ●●F	3 år - 3 år 11 mdr.
Fitnessinstruktør ●	2 år - 3 år	Skov- og naturtekniker ●●	3 år 11 mdr. - 4½ år
Frisør ●●●	4½ år - 5½ år	Slagter F	2½ år - 3½ år
Gartner ●●	3 år 11 mdr. - 4½ år	Tarmrenser F	3 år
Gastronom ●●●F	2 år - 4 år 9 mdr.	Tjener ●●F	2 år 2 mdr. - 4 år
Gourmetslagter ●●F	2½ år - 4 år 3 mdr.	Veterinærsygeplejerske ●	2½ år - 4 år 3 mdr.
Greenkeeper F	4 år - 4½ år		

Kontor, handel og forretning

Detailhandel ●●	3 år - 5 år
Eventkoordinator ●●	3 år - 4 år
Finansuddannelsen ●	4 år
Handelsuddannelsen ●●	3 år - 4 år
Kontoruddannelsen ●●	4 år

Omsorg, sundhed og pædagogik

Den pædagogisk assistentuddannelse ●●	3 år - 4 år
Hospitalsteknisk assistent	3 år - 3 år 9 mdr.
Social- og sundhedsassistent ●	3 år 10 mdr. - 4 år 7 mdr.
Social- og sundhedshjælper	2 år 2 mdr.
Tandklinikassistent ●	3½ år

Teknologi, byggeri og transport

Ambulancebehandler	4 år 7 mdr.	Lufthavnsuddannelsen	3½ år - 3 år 8 mdr.
Anlægsstruktør, bygningsstruktør og brolægger ●●F	4 år - 5 år	Maritime håndværksfag	4½ år
Autolakerer ●●	4 år 3 mdr. - 4 år 9 mdr.	Maskinsnedker ●●F	2½ år - 4 år 3 mdr.
Automatik- og procesuddannelsen ●●	2½ år - 5½ år	Mediegrafiker ●●	4½ år
Bådmekaniker ●●	4½ år	Murer ●●F	3 år 11 mdr. - 5 år
Beklædningshåndværker ●●	2½ år - 3 år 10 mdr.	Møbelsnedker og orgelbygger ●●●	3 år 9 mdr. - 4 år 3 mdr.
Beslagsmed	4½ år	Ortopædist	4½ år
Boligmonteringsuddannelsen	3 år 3 mdr. - 4½ år	Overfladebehandler ●●F	2½ år - 3½ år
Buschauffør i kollektiv trafik F	2 år - 5 år	Personovnsmekaniker ●●	2½ år - 5 år
Byggemontagetekniker ●	1 år 11 mdr.	Plastmager ●●F	2½ år - 5½ år
Bygningssmaler ●●	4 år 3 mdr. - 4½ år	Procesoperatør ●●	2½ år - 5 år
Bygningssnedker ●●	3 år 9 mdr. - 4 år 3 mdr.	Produktions- og montageuddannelsen ●	2½ år
Cnc-teknikuddannelsen ●●	2 år - 3 år	Produktør ●	2 år
Cykel- og motorcykelmekanikeruddannelsen ●●	3 år 3 mdr. - 4½ år	Serviceassistent ●	2 år - 2½ år
Data- og kommunikationsuddannelsen ●●	3 år - 6 år	Sikkerhedsvagt	2½ år
Digital media ●	3½ år	Skibsmekaniker	3 år 9 mdr.
Ejendomsservicetekniker ●	3 år 9 mdr.	Skibsmontør ●●F	3 år - 5 år
Elektriker ●●	4½ år - 5 år	Skiltetekniker ●●●	4 år 3 mdr. - 4½ år
Elektronik- og svagstrømsuddannelsen ●●	4½ år - 5½ år	Skorstensfejer F	4½ år
Elektronikoperatør F	2½ år	Smed ●●F	2½ år - 5 år
Entreprenør- og landbrugsmaskinuddannelsen ●●F	2½ år - 5 år	Stenhugger og stentekniker ●●F	3 år - 5 år
Film- og tv-produktionsuddannelsen ●	3 år - 5½ år	Stukkator	4 år - 4½ år
Finmekaniker ●	1½ år eller 4 år	Støberitekniker	2½ år - 4 år
Flymekaniker	2½ år - 6½ år	Tagdækker ●●F	3 år 9 mdr.
Forsyningsoperatør	2½ år	Tandtekniker ●●●	3 år - 4½ år
Fotograf ●	5 år	Teater-, event- og av-tekniker ●●	2½ år - 4½ år
Garmester (og alubygger) ●●F	4 år 8 mdr.	Teknisk designer ●	3½ år
Grafisk tekniker ●	4 år	Teknisk isolatør ●●F	3 år 9 mdr. - 5 år
Guld- og sølvsmedeuddannelsen ●	2½ år - 4½ år	Togklargøringsuddannelsen F	2 år - 2 år 4 mdr.
Havne- og terminaluddannelsen	2 år - 3 år	Træfagenes byggeuddannelse ●●F	4 år - 5 år
Industrioperatør ●	2½ år - 3 år 2 mdr.	Turistbuschauffør F	3 år - 4½ år
Industrieteknikeruddannelsen ●●F	2½ år - 6 år	Urmager ●	4½ år
Karrosseriteknikeruddannelsen ●●F	4½ år - 5 år	Vejgodstransportuddannelsen F	3½ år - 5 år
Kranfører F	3½ år - 5 år	VVS-energiuddannelsen ●●F	4 år 3 mdr. - 4 år 9 mdr.
Køletekniker ●●F	2½ år - 4½ år	Værktøjsuddannelsen ●●F	4½ år - 5½ år
Lager- og terminaluddannelsen ●●	2 år - 5 år	Web-udvikler ●●	2 år 3 mdr.
Lastvognsmekaniker ●●F	2½ år - 5 år		

● EUX

● Adgangsbegrænsning

Du skal have en praktikpladsaftale på forhånd eller søge ind på en kvoteplads, hvis det er muligt

● Skolepraktik

● Skoleuddannelse uden praktikaftale

F Fordelsuddannelser 2020

Kilde: www.uvm.dk, juni 2020

Der sker løbende ændringer i adgangsbegrænsning og skolepraktikordning. Tjek på www.ug.dk eller spørg en vejleder på uddannelsesstederne

EUX

Erhvervsfaglig studentereksamen

EUX - studentereksamen og erhvervsuddannelse

EUX er en spændende uddannelse, der har en rigtig god veksling mellem teori og praksis undervejs i uddannelsen. Med AUX får du både en studentereksamen og en erhvervsuddannelse, og du kan enten gøre karriere i erhvervslivet med det samme eller læse videre. Med AUX står alle døre åbne til de videregående uddannelser, du kan starte din egen virksomhed eller bruge din erhvervsuddannelse med det samme.

Hvorfor tage AUX

Med en AUX får du en ideel kombination mellem en studentereksamen og en erhvervsuddannelse. En kombination, der giver dig uanede muligheder – både for en karriere i erhvervslivet og for at fortsætte på en videregående uddannelse. Hvis du vil læse videre, har du ingen begrænsninger. Al din viden fra kombinationen mellem teori og praksis kommer dig til gode, og du kan blive verdens dygtigste ingeniør, eller du kan læse videre til fx arkitekt, læge, maskinmester, advokat, økonom, professionsbachelor og rigtig mange andre uddannelser.

En erhvervsfaglig studentereksamen, AUX, giver adgang til videregående uddannelse og gymnasiale suppleringskurser på lige vilkår med de øvrige gymnasiale uddannelser.

Hvor lang tid tager AUX

Uddannelsestiden for AUX er mellem 4 og 5 ½ år afhængig af, hvilken uddannelsesretning du vælger. Under din uddannelse veksler du mellem perioder, hvor du går i skole, og perioder hvor du kommer i praktikforløb - på den måde får du en helt unik uddannelse. Uddannelsestiden for en aux vil typisk være lidt længere end den "normale" længde for den almindelige erhvervsuddannelse, eud. Skoleforløbene vil være længere og mere koncentrerede, så du har tid til at gennemføre de gymnasiale fag og projekter. En aux-uddannelse afsluttes både med svendep prøve samt en studentereksamen i de gymnasiale fag og projekter. Du får udstedt et aux-bevis med karakterer sammen med dit svendebrev som faglært.

Alle aux-forløb skal mindst indeholde

- Dansk A, engelsk B, matematik C/B/A og samfundsfag C
- Yderligere et antal grundfag, der afhænger af den valgte erhvervsuddannelse, heraf mindst to fag på B-niveau
- Et valgfag
- En større skriftlig flerfaglig opgave
- Et skriftligt eksamensprojekt, hvor der indgår flere fag

Løn og gode muligheder for praktik

Praktik med løn er en fast del af AUX og fremhæves af erhvervsledere som en stor styrke for uddannelsen. Unge med en AUX-uddannelse er meget eftertragtede, både i virksomheder og på de videregående uddannelser. Du kan søge om SU under grundforløbet, når du er fyldt 18 år. Når du starter i praktik, får du løn fra første dag, også når du skal på skole undervejs i dit hovedforløb. Lønnen afhænger af, hvilken branche du vælger. Startlønnen er ca. 10.000 kr. om måneden. Når du er i slutningen af din uddannelse, får du op til 19.500 kr. i løn om måneden.

De gymnasiale fag starter på GF1 og GF2

Er det mere end 2 skoleår siden, at du har afsluttet 9. eller 10. klasse, skal du optages direkte på GF2. Det forventes derfor, at du har opnået kompetencerne fra aux GF1 på anden vis inden start på aux GF2 fx ved at have gennemført dansk, engelsk og samfundsfag på gymnasialt C-niveau.

I oversigten på side 17 kan du se hvilke erhvervsuddannelser, der udbydes med aux.

Hovedforløbet på EUD og EUX

Ved afslutningen af GF2

Når du afslutter GF2, skal du til en afsluttende grundforløbsprøve. For at kunne komme videre i hovedforløbet skal du have bestået de fag, der udgør overgangskravet i den uddannelse, du har valgt.

Hovedforløb

Når du er færdig med grundforløbet, skal du have en praktikplads eller være optaget i skolepraktik i et praktikcenter, hvor den praktiske oplæring foregår.

Undervejs i hovedforløbet skal du flere gange på skole på en erhvervsskole, som har specialiseret sig inden for den uddannelse, du er i gang med. Det kan godt være, at du skal skifte skole efter grundforløbet. Hvis det er en erhvervsskole, som ligger langt væk fra dit praktiksted eller bopæl, vil du have mulighed for at bo på skolehjem/kollegie. På sidste skoleperiode skal du til en afsluttende prøve. Som afgangsbevis får du et svendebrev eller et uddannelsesbevis og dermed ret til at kalde dig faglært.

Praktiktiden

For at kunne starte på et praktikforløb skal du have en praktikplads i en virksomhed, som er godkendt til at uddanne elever. Det er i praktiktiden, du får afprøvet de ting, du har lært under skoleopholdene. På praktikstedet bliver du ansat som lærling/elev, og du får løn for at arbejde. Du skal tage del i de daglige opgaver og yde en arbejdsindsats på lige vilkår med de øvrige ansatte på arbejdspladsen. Det er vigtigt, at du går positivt ind i de arbejdsopgaver, som din arbejdsgiver stiller dig. Du skal passe dit arbejde omhyggeligt og stabilt, og du skal følge de regler og retningslinjer, der gælder på arbejdsstedet.

Praktik i udlandet, PIU

Det er muligt at tage en del af praktikken eller hele praktikken i udlandet, fx i et andet EU-land. Snak med skolens uddannelses- og erhvervsvejledere om mulighederne for praktik i udlandet, hvis du kunne tænke dig at prøve det undervejs i din erhvervsuddannelse.

Skolepraktik i praktikcentre

En del erhvervsuddannelser har tilbud om skolepraktik i praktikcentre til de elever, der ikke har fået en praktikplads efter GF2. Det er en garanti for, at du kan færdiggøre din erhvervsuddannelse, selv om du ikke har fået en praktikplads. For at kunne komme i skolepraktik skal du opfylde nogle egnethedskrav og blandt andet være aktiv praktikpladssøgende over hele landet. Det vil sige, at du selv skal have gjort en stor indsats for at finde en praktikplads. Du skal være villig til at søge praktikplads over hele landet og tage imod en plads, selvom den ligger i den anden ende af landet. Hvis du siger nej tak til en praktikplads, fordi du ikke vil flytte, kan du ikke komme i skolepraktik. Spørg uddannelses- og erhvervsvejlederne på uddannelsesstederne om mulighederne for skolepraktik.

Det er dit eget ansvar at skaffe en praktikplads. Erhvervsskolerne hjælper dig med jobsøgningen og med at indgå en uddannelsesaftale mellem dig og praktikstedet. Uddannelsesaftalen gælder også som en ansættelseskontrakt, og de første 3 måneder er en gensidig prøvetid. Inden for erhvervsuddannelserne på teknisk skole, handelsskole og social- og sundhedsskolerne må praktikforløbet godt fordeles på flere forskellige praktiksteder. Inden for landbrugsuddannelsen anbefales det kraftigt, at du undervejs i uddannelsen prøver mindst 2 forskellige praktiksteder.

Mindst hver 5. faglært tager en videregående uddannelse, fx en universitets- eller professionsuddannelse.

Godt afsæt til videregående uddannelse

En erhvervsuddannelse, eud, med en ordinær varighed på mindst 3 år (incl. gf2) er adgangsgivende til optagelse på samtlige erhvervsakademiuddannelser – også kaldet de korte videregående uddannelser.

Til nogle erhvervsakademiuddannelser kan der være krav om, at man skal have haft bestemte fag og niveauer i sin erhvervsuddannelse.

En erhvervsuddannelse med gymnasialt niveau, eux, giver adgang til alle videregående uddannelser på lige vilkår med de øvrige gymnasiale uddannelser.

Se lokale
muligheder
side 48

EUD Business

Butik/detail, handel, event

EUD Business

Med en erhvervsuddannelse uddanner du dig inden for butik/detail, handel eller event. Din uddannelse består af et grundforløb (på skolen) opdelt i GF1 og GF2, hver af 20 ugers varighed, og et hovedforløb (praktikplads + skoleperioder).

GF1 - 20 uger

På grundforløbets 1. del, GF1, vælger du blandt forskellige fagretninger, der introducerer dig til de forskellige brancher. Du får et indblik i de arbejdsopgaver, du vil komme til at udføre og de faglige krav, der stilles. Samtidig lærer du at samarbejde med andre om opgaveløsning og får kendskab til arbejdsmarkedet generelt. Det giver dig en rigtig god baggrund for at træffe dit endelige valg af uddannelsesretning. Dette valg træffer du i slutningen af GF1. På GF1 har du forskellige erhvervsfag og grundfag. En stor del af din undervisning foregår som erhvervsfag. Der arbejdes tværfagligt med projekter. Sidst i GF1 vælger du din uddannelsesretning: Butik/detail, handel eller event. Du går desuden til eksamen i et grundfag.

GF2 - 20 uger

På GF2 målrettes undervisningen specifikt den uddannelsesretning, som du har valgt. Du har grundfag, erhvervsfag, valgfag og uddannelsesspecifikke fag. Det uddannelsesspecifikke forløb er rettet direkte mod det hovedforløb og den uddannelsesretning, du har valgt. Undervisningen er tilrettelagt erhvervsrettet samt praksisnært, og giver dig faglige kompetencer målrettet den virkelighed, du vil møde under din praktiktid. Du arbejder ofte projektorienteret og med tværfaglige emner.

Optagelse

Du kan optages på GF1, hvis du starter senest 2 skoleår efter 9. eller 10. klasse og har opnået et karaktergennemsnit på mindst 02 i hvert af fagene dansk og matematik ved grundskolens afsluttende prøver. Du kan kun påbegynde GF1 én gang. Er det mere end 2 skoleår siden, at du har afsluttet 9. eller 10. klasse, skal du optages direkte på grundforløbets 2. del, GF2.

Grundfagene

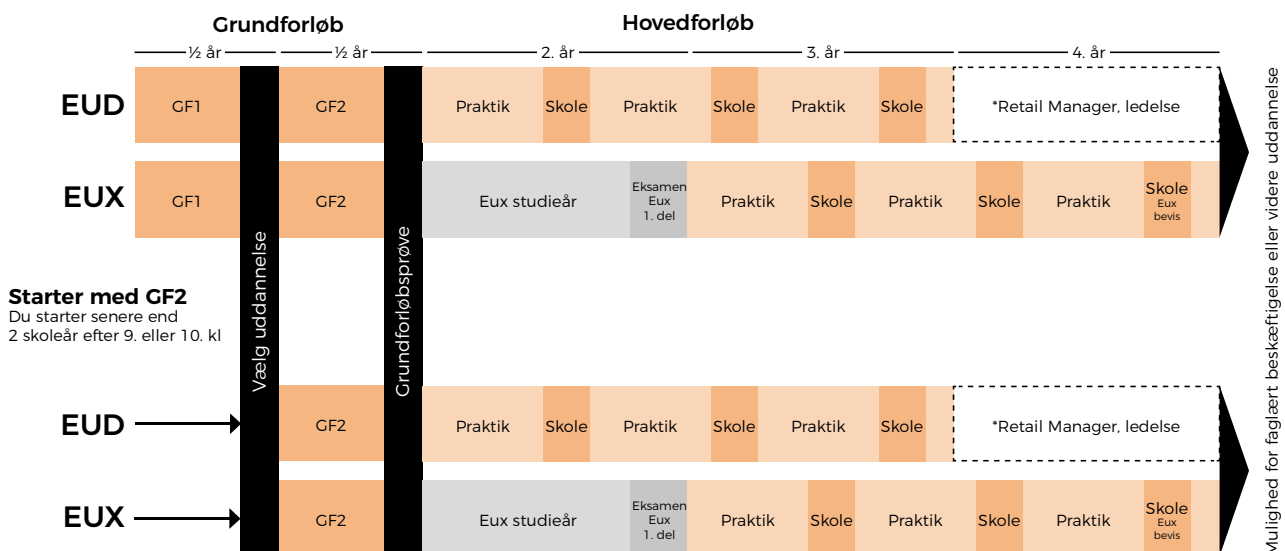
Nogle af grundfagene vil være kendte – og så alligevel ikke! Du vil opleve, at undervisningen tager udgangspunkt i praktiske eksempler fra erhvervslivet, og de kendte fag vil have en ny drejning. Andre fag, som eksempelvis IT og virksomhedsøkonomi, vil være nye fag. For at kunne gå videre til et hovedforløb kræves der, at grundfagene er bestået med et gennemsnit på mindst 02.

Grundfag på EUD (5 C-fag)

- Erhvervsinformatik C
- Virksomhedsøkonomi C
- Afsætning C
- Dansk C
- Engelsk C

Starter med GF1

Du starter direkte eller senest 2 skoleår efter 9. eller 10. kl

* EUD Business-uddannelser har et 2-årigt hovedforløb, undtagen Retail Manager, der har et 3-årigt hovedforløb (butik/detail).

Elever med en anden gymnasial uddannelse i forvejen (eux teknisk, hf, hhx, htx eller stx) kan fra 1. august 2019 nøjes med et hovedforløb på 1 år inden for alle uddannelsesområder. Men kan indtil 2023, som en overgangsordning, indgå uddannelsesaftaler efter gammel ordning (2 år).

EUX Business

Erhvervsfaglig studentereksamen

Butik/detail, handel, kontor, finans, event

EUX Business - erhvervsfaglig studentereksamen

Med eux business får du helt nye muligheder! På eux får du både erhvervsrettede og faglige udfordringer på gymnasialt niveau. Du tager en erhvervsuddannelse og opnår samtidig studiekompetence, som giver dig adgang til videregående uddannelser fx på universiteter og erhvervsakademier. Du får med andre ord en dobbeltuddannelse.

Ønsker du en uddannelse inden for kontor og finans er eux obligatorisk, men du kan også vælge eux inden for uddannelserne detail, handel og event.

Grundfag på eux (8 C-fag på GF1 og GF2)

- Dansk C
- Engelsk C
- Samfundsfag C
- Matematik C
- Erhvervsinformatik C
- Virksomhedsøkonomi C
- Organisation C
- Afsætning C

Optagelse

Du kan optages på eux GF1, hvis du starter senest 2 skoleår efter 9. eller 10. klasse og har opnået et karaktergennemsnit på mindst 02 i hvert af fagene dansk og matematik ved grundskolens afsluttende prøver. Du kan kun påbegynde eux GF1 én gang. Er det mere end 2 skoleår siden, at du har afsluttet 9. eller 10. klasse, skal du optages direkte på eux GF2. Det forventes derfor, at du har opnået kompetencerne fra eux GF1 på anden vis, fx ved at have gennemført nogle C-fag på VUC. Snak med en studievejleder om dine muligheder, hvis du skal optages direkte på eux GF2.

EUX studieår

Efter at have bestået eux GF1 og GF2 – som sammenlagt varer 1 år – går du videre på det 1-årige eux studieår, hvor du afslutter fagene på gymnasialt niveau. Alle eux-uddannelser indeholder dansk A, engelsk B og matematik B / virksomhedsøkonomi B, og derudover et antal fag på B og C-niveau afhængig af dit uddannelsesvalg. Som valgfag kan du løfte et B- eller C-fag til A-niveau, hvis du har brug for det til en videregående uddannelse. Spørg en studievejleder om dine muligheder. Studieåret afsluttes med gymnasial eksamen, hvorefter du modtager bevis for gennemførelsen af eux 1. del.

Efter eux 1. del, studieåret

Du kan efter studieåret fortsætte i hovedforløb med en uddannelsesaftale på 2 år. Du vil i løbet af din praktiktid skulle på skoleperioder i enkelte uger af praktiktiden. Efter praktiktiden afslutter du din uddannelse med et fuldt eux-bevis. Eux 1. dels beviset giver dig også adgang til at læse videre på erhvervsakademi- og professionsbacheloruddannelserne. Et supplerende overbygningsforløb kan give dig fuld studiekompetence til fx universiteter og handelshøjskoler.

Hovedforløb og eux-bevis efter 4 år

Med en eux får du en ideel kombination mellem en studentereksamen og en erhvervsuddannelse. En kombination, der giver dig uanede muligheder – både for en karriere i erhvervslivet og for at fortsætte på en videregående uddannelse. Hvis du vil læse videre, har du ingen begrænsninger. Eux-beviset giver dig adgang til videregående uddannelser på lige vilkår med de øvrige gymnasiale uddannelser, dvs. adgang til at søge ind på:

- Universiteter
- Handelshøjskoler
- Professionsbachelor uddannelser
- Erhvervsakademier

Hovedforløbet på EUD og EUX

Grundforløbsprøve på GF2

Du afslutter GF2 med en grundfagseksamen og en grundforløbsprøve. Grundfagene skal være bestået med et gennemsnit på mindst 2,0, og grundforløbsprøven skal være bestået. Er eux et krav til uddannelsen, skal alle fagene på studieåret være bestået med et gennemsnit på mindst 2,0.

Praktikplads og hovedforløb

Når du er færdig med GF2 eller eux-studieåret, skal du have en praktikplads i en virksomhed. Det er dit eget ansvar at skaffe en praktikplads. Erhvervsskolerne hjælper dig med jobsøgningen og med at indgå en uddannelsesaftale mellem dig og praktikstedet.

Uddannelsesaftalen gælder også som en ansættelseskontrakt, og de første 3 måneder er en gensidig prøvetid. Når du har en uddannelsesaftale, fortsætter du med hovedforløbet, som er din praktiske oplæring. Undervejs i hovedforløbet skal du på skole i flere perioder for at få et dybere kendskab til det arbejdsområde, du uddanner dig til. Alle hovedforløb afsluttes med en fagprøve, som skal bestås.

Mesterlære

Hvis du har en praktikplads på forhånd, kan du vælge at gå i mesterlære. I stedet for at tage grundforløbet på skolen, skal du – via dit arbejde i en praktikvirksomhed – opnå kompetencerne svarende til grundforløbet. Skolen følger op på dit uddannelsesforløb, og du skal måske følge nogle fag på skolen.

Du kan læse videre - også med eud

Med et eud-uddannelsesbevis har du mulighed for at læse videre på en erhvervsakademiuddannelse. Uddannelsen tager typisk 2 år, og du kan fx blive serviceøkonom, handelsøkonom eller designteknolog.

Med et eux-bevis har du adgang til videregående uddannelser på lige vilkår med de øvrige gymnasiale uddannelser, dvs. adgang til at søge ind på:

- Universiteter
- Handelshøjskoler
- Professionsbachelor uddannelser
- Erhvervsakademier

Studenter

Elever med hhx fritages for GF2/studieåret og kan gå direkte i gang med hovedforløbet. Elever med hf, htx, stx eller en eux teknisk kan tage et afkortet GF2-forløb på 5 uger.

Du tilmelder dig eud business og eux business under hovedområdet: Kontor, handel og forretningsservice på www.optagelse.dk

Detail og butik

EUD og EUX

Detailhandel/butik med specialer

Arbejdet er ofte meget varieret og omfatter bl.a. kundeekspedition, kassebetjening, indkøb, registrering, kontrol og opstilling af varer.

Salgsassistent

Salgsassistent med profil

- Dagligvarer
- Tekstil (herre-/dametøj)
- Byggemarked, værktøj og beslag
- Boghandel
- Forbrugerelektronik
- Fotohandel
- Guld, sølv og ure
- Glas, porcelæn og gaveartikler
- Legetøj og hobbyartikler
- Materialhandel
- Møbelhandel
- Sport og fritid
- Radio/TV og multimedier
- Sko og læderartikler
- Optik
- Køkken og bad
- Stormagasin
- Nærbutik
- Kapitalkædedrift

Digital handel

Convenience

- Convenience mad
- Bageriudsalg
- Coffee shop

Retail Manager (ledelse)

1-årig overbygning for:

- Salgsassistent med og uden profil
- Digital handel
- Convenience

Dekorator/Visual merchandiser

Blomsterdekoratør

Handel

EUD og EUX

Handelsuddannelse med specialer

Arbejdet omfatter blandt andet salg og ordreekspedition, lagerstyring, indkøb, markedsføring, regnskab og korrespondance.

Handelsassistent, salg

Brancheretning:

- Auto
 - VVS
 - Stål
 - Træ- og byggematerialer
 - Værktøj og værktøjsmaskiner
 - Landbrugsmaskiner
 - El
- Storkundeprofil

Indkøbsassistent

Logistikassistent

Digital handel B2B

Finans

EUX

Finansuddannelsen

Arbejdet består i at betjene og vejlede kunder i pengeinstitutter, realkreditinstitutter og forsikringsbranchen i økonomiske og forsikringsmæssige forhold.

Finansassistent

- Bank og realkredit
- Liv og pension
- Skadesforsikring

Kilde: www.uvm.dk, juni 2020
Der sker løbende ændringer i adgangsbegrænsning og skolepraktikordning. Tjek på www.ug.dk eller spørg en vejleder på uddannelsesstederne

Kontor

EUX

Kontor med specialer

Arbejdet omfatter forskellige arbejdsopgaver inden for sagsbehandling, tekstbehandling, regnskabsføring, arkivering og kundekontakt.

Kontor

- Administration
- Advokatsekretær
- Lægesekretær
- Offentlig administration
- Økonomi
- Revision
- Spedition og shipping

Event

EUD og EUX

Eventkoordinator

Arbejdet omfatter idéudvikling, planlægning, markedsføring, budgettering og gennemførelse af events (oplevelser) i fx butikcentre, koncerthuse eller forlystelsesparker.

Skolepraktik

Finder du ikke en praktikplads, har du på uddannelsesretningerne Detail, Handel og Kontor mulighed for at gennemføre dit hovedforløb i et praktikcenter.

Det kræver bl.a. at du:

- har bestået grundforløbet
- opfylder adgangskravene til hovedforløbet
- vurderes egnet, er geografisk og faglig mobil, samt er aktiv praktikpladssøgende
- optages i skolepraktik direkte efter GF2/EUX studieår

Se lokale
muligheder
side 58

Social- og sundhedshjælper Social- og sundhedsassistent Pædagogisk assistent

Der er brug for dig

Social- og sundhedsuddannelserne er tre selvstændige erhvervsuddannelser (EUD) med hver sit grundforløb, GF2. Fælles for uddannelserne er, at der er brug for dig, der gerne vil arbejde med andre mennesker og som vil andre det godt. Der er brug for dig, der gennem arbejdet har lyst til at blive klogere på dig selv. Du kommer til at arbejde tæt på andre mennesker, der har brug for hjælp i forskellige sammenhænge. Uddannelserne er vekseluddannelser, dvs. at der veksles mellem skole og praktik. Når du har en elevplads i en kommune eller en region, kan du blive optaget på hovedforløbet. Der er optag til GF1 én gang årligt og flere gange årligt til GF2. Vær opmærksom på, at du ikke kan uddanne dig til pædagogisk assistent på alle skoler, og at der er et bestemt antal uddannelsespladser til hovedforløbet på alle uddannelser.

GF1 – omsorg, sundhed og pædagogik

GF1 er rettet mod dig, som kommer direkte fra 9. eller 10. klasse, og som har interesse i at arbejde med mennesker. Du kan også vælge GF1, hvis det er max. 2 skoleår siden, du har afsluttet grundskolen. GF1 strækker sig over 20 uger. På GF1 "Pædagogik og sundhed" arbejder du med temaer og projekter, der gør dig klar til at søge videre på GF2 på en erhvervsuddannelse fx social- og sundhedshjælper, social- og sundhedsassistent eller den pædagogiske assistentuddannelse.

GF1 tager udgangspunkt i praktiske situationer. Sundhed, aktivitet og bevægelse er en del af din hverdag på skolen. Teknologi og sociale medier er integreret i skoledagen. Ved afslutningen af forløbet er du begyndt at arbejde med overgangskravene, så du er klar til at fortsætte på GF2, enten på social- og sundhedshjælper eller social- og sundhedsassistentuddannelsen eller på pædagogisk assistentuddannelse.

GF2 – uddannelsesrettet

Har du afsluttet din 9. eller 10. klasse for mere end to skoleår siden, starter du din erhvervsuddannelse direkte på GF2. På GF2 specialiserer du dig inden for hovedforløbene social- og sundhedshjælperuddannelsen, social- og sundhedsassistentuddannelsen eller den pædagogiske assistentuddannelse. GF2 varer 20 uger – undervejs lærer du den nødvendige teori og arbejder med faget i praksis. Når du i slutningen af GF2 har nået alle overgangskrav, er du klar til at komme i gang med hovedforløbet. GF2 afsluttes med en grundforløbsprøve, der skal være bestået, for at du kan søge elevplads og komme ind på hovedforløbet til din uddannelse. I særlige tilfælde og efter en vurdering fra skolen, kan du skifte fra GF2 sosu-hjælper til hovedforløbet på sosu-assistent og omvendt, hvis du har ønske om at ændre dit uddannelsesforløb.

Du skal være opmærksom på, at der er adgangsbegrænsning til GF2 på den pædagogiske assistentuddannelse. Skolen har et mindre antal kvotepladser, som elever uden uddannelsesaftale kan søge. Du skal have en uddannelsesaftale med en kommune for at være helt sikker på at blive optaget på GF2. Du kan læse mere om det på skolernes hjemmeside eller kontakte en uddannelsesvejleder om dette.

Eux velfærd, erhvervsfaglig studentereksamen

Det er muligt at tage social- og sundhedsassistentuddannelsen og den pædagogiske assistentuddannelse som et eux-forløb. Eux velfærd er for dig, der er målrettet og har talent for at arbejde med mennesker og gerne vil holde mange muligheder for videreuddannelse åben.

GF1 og GF2 som eux velfærd

Hvis du ønsker at prøve kræfter med eux velfærd, begynder du på et forløb, hvor du vil modtage undervisning i de samme erhvervs- og uddannelsesrettede fag, som en eud-elev. Herudover skal du under dit GF1-forløb have dansk, engelsk og samfundsfag på C-niveau. Efter GF1 skal du vælge mellem GF2 sosu eux eller GF2 pa eux, og du skal have nye gymnasiale fag. Se figuren modsatte side.

På hovedforløbet som enten sosuassistent eux-elev eller pa eux-elev fortsætter du med at læse de gymnasiale fag sideløbende med de øvrige uddannelsesspecifikke fag. Du får dermed en erhvervsuddannelse som enten social- og sundhedsassistent eller pædagogisk assistent samtidig med, at du får erhvervsfaglig studentereksamen, der giver dig adgang til videregående uddannelser og gymnasiale suppleringskurser på lige vilkår med de øvrige gymnasiale uddannelser.

Undervisningen

På alle uddannelser undervises der ud fra moderne pædagogiske principper. Der arbejdes med praksisnærhed, synlig læring og differentiering, så undervisningen giver dig de bedste muligheder for at nå dine mål. Undervisningen vil være bygget op omkring læringsforløb, der vil indeholde oplæg, mundtlige og skriftlige opgaver og forskellige praktiske/kreative aktiviteter. Undervisningen vil være tilrettelagt, så der er rum for forskelligheder og med mulighed for, at der kan tages individuelle hensyn.

Hjælp i undervisningen

Hvis du fx er ordblind eller har en fysisk eller psykisk funktionsnedsættelse, så kan du måske få hjælp i undervisningen. Du skal have dokumentation for din funktionsnedsættelse, fx en ordblindetest eller en lægelig dokumentation, der beskriver en funktionsnedsættelse. Du skal selv gøre skolen opmærksom på dit behov for støtte, fx ved at skrive det i din ansøgning om optagelse. Ordningen kaldes SPS, specialpædagogisk støtte, og kan fås til alle ungdomsuddannelser.

Forventninger til dig

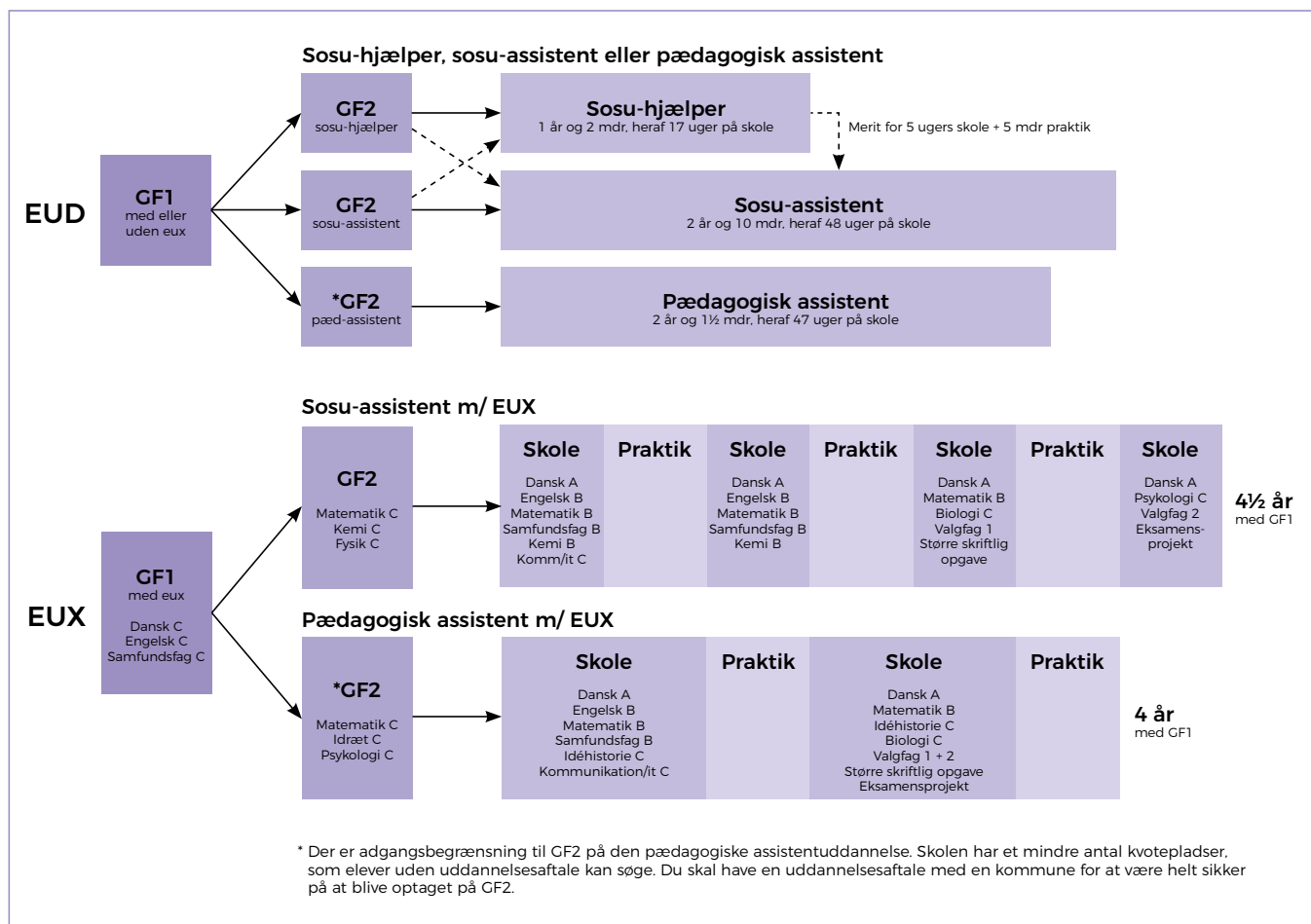
Det er vigtigt, at du har lyst til at være i kontakt med andre mennesker, og at du er positiv og imødekommende, da du skal omgås mennesker i alle aldre og situationer. Det forventes også, at du har lyst til at lære nyt og tage ansvar for egen læring ved at være aktiv og engageret i undervisningen. Du skal være villig til at samarbejde og samtidig kunne arbejde selvstændigt i en varieret hverdag.

Økonomi

Hvis du er over 18 år, kan du søge SU, mens du går på grundforløbet. På hovedforløbet er du sikret en elevløn, som varierer afhængigt af dit valg af uddannelse og din alder. På fagforbundet FOA's hjemmeside www.foa.dk, kan du finde oplysninger om lønnen.

GF+

Unge og voksne, der er for gamle til at gå på GF1 kan tage et 10-ugers grundforløb før start på GF2. Det kaldes GF+. Du kan søge SU til GF+. På GF+ kan du blive afklaret på dit uddannelsesvalg. Du får også kompetencer, der gør det nemmere for dig at gennemføre GF2. Man har ikke ret til GF+, hvis man har brugt sit GF1-forsøg eller har fravalgt det ved at starte direkte på GF2.

Social- og sundhedshjælperuddannelsen

Grundfag

Ingen krav om grundfag

Uddannelsesspecifikke fag

- Social- og sundhedshjælperens rolle
- Mødet med borgeren
- Personlig hjælp, omsorg og pleje
- Sundhedsfremme, forebyggelse og rehabilitering

Praktik

Praktikken foregår i en kommune, i borgerens eget hjem enten på et ældrecenter eller i hjemmeplejen.

Job

Som social- og sundhedshjælper er det din opgave at hjælpe de svageste borgere i vores samfund med at få dagliglivet til at fungere enten i egen bolig eller i et ældrecenter. Du skal kunne lide at hjælpe og tale med de personer, du besøger. Du skal være opmærksom på, om de trives og har det godt. Du skal hjælpe dem med at komme op af sengen, blive vasket og få tøj på, sørge for mad og gøre rent. Jobbet som social- og sundhedshjælper indeholder mange praktiske opgaver. Du ordner rengøring, indkøb, vask, madlavning m.v. for brugerne og skal inddrage dem i opgaverne, så meget som de kan være med. Du hjælper også med den personlige pleje som toiletbesøg, badning, rede hår, tandbørstning osv. Du skal også kunne hjælpe ved almindelig sygdom. Der kan være tale om genoptræning af mindre handicap og om at hjælpe brugeren med støttestrømper m.m. Du skal også lægge mærke til, om brugerne bliver mere svage og har brug for fx lægehjælp, eller om de har brug for, at du kommer lidt oftere. Du skal også kunne håndtere at passe ældre mennesker, der er blevet demente eller fx har mistet evnen til at tale, genkende og huske som følge af sygdom eller almindelig alderdom. At passe døende og være til stede, når et liv slutter, hører også med til at kunne give pleje og omsorg til svage, syge eller ældre borgere.

Forskellige arbejdstider

Den daglige arbejdstid ligger normalt mellem kl. 7 og 17, men som hjælper eller assistent må du også være indstillet på at tage aften- og nattevagter samt arbejde på søn- og helligdage.

Social- og sundhedsassistentuddannelsen

Grundfag EUD

- Dansk
- Naturfag
- Engelsk

Grundfag m/ EUX

Grundforløb

Dansk C på GF1
Samfundsfag C på GF1
Engelsk C på GF1
Matematik C på GF2
Kemi C på GF2
Fysik C på GF2

Hovedforløb

Dansk A
Samfundsfag B
Engelsk B
Matematik B
Kemi B
Biologi C
Kommunikation og it C
Psykologi C
2 valgfag

Uddannelsesspecifikke fag

- Mødet med borgeren og patienten
- Det sammenhængende borger- og patientforløb
- Kvalitet og udvikling
- Somatisk sygdom og sygepleje
- Psykisk sygdom og sygepleje
- Sundhedsfremme, forebyggelse og rehabilitering
- Farmakologi og medicin håndtering

Praktik

Praktikken foregår på et sygehus, i det psykiatriske område i kommune eller region og i hjemmeplejen eller på et ældrecenter i en kommune.

Job

Som social- og sundhedsassistent kan du arbejde på et sygehus, på handicapområdet, i psykiatrien eller i ældreområdet. Arbejdet består af at vurdere borgerens behov og kunne tilrettelægge og udføre grundlæggende sygepleje, sundhedsfremme og forebyggende eller rehabiliterende aktiviteter, hvor borgerens resurser inklusive netværk og pårørende sættes i spil. Du arbejder typisk med ældre borgere, med syge borgere, med fysisk og psykisk handicappede, med socialt- og psykisk belastede borgere (som bo-støtte) ved pasning af personer med svære funktionsnedsættelser og alvorlig sygdom.

Social- og sundhedsassistenten arbejder tværsektorielt i forhold til borgere, der kan have brug for indlæggelse med opfølgende sygeplejefaglige opgaver i hjemmet, herunder sårpleje, injektion af medicin m.m. Social- og sundhedsassistenten samarbejder med andre fagprofessionelle både internt og eksternt. De borgere, du skal støtte og hjælpe, kan have brug for hjælp på alle tider af døgnet. Du skal fx være forberedt på at skulle starte på arbejde tidligt om morgenen eller på at have aften- eller nattevagter.

Den pædagogiske assistentuddannelse

Grundfag EUD

- Dansk C
- Samfundsfag C
- Evt. engelsk E eller D

Grundfag m/ EUX

Grundforløb

Dansk C på GF1
Engelsk C på GF1
Samfundsfag C på GF1
Matematik C på GF2
Idræt C på GF2
Psykologi C på GF2

Hovedforløb

Dansk A
Engelsk B
Samfundsfag B
Matematik B
Idéhistorie C
Kommunikation og it C
Biologi C
2 valgfag

Uddannelsesspecifikke fag

- Pædagogik
- Psykologi i den pædagogiske praksis
- Kommunikation i den pædagogiske praksis
- Sundhed i den pædagogiske praksis
- Bevægelse og idræt
- Natur og udeliv
- Digital kultur
- Kulturelle udtryksformer og aktiviteter
- Arbejdsmiljø og ergonomi

Praktik

Praktikken foregår hovedsageligt i børneinstitutioner, men også i specialinstitutioner.

Job

Som pædagogisk assistent kan du arbejde i en daginstitution eller i et fritidstilbud med børn i forskellige aldersgrupper. Du kan arbejde på institutioner for børn og unge, der i korte eller længere tid er anbragt uden for hjemmet.

Du kan også arbejde med børn, unge eller voksne med særlige fysiske eller psykiske behov, der enten bor hjemme eller på institution. Arbejdet består både i at vurdere og sætte aktiviteter i gang, der understøtter børns eller borgerens behov for omsorg, leg, aktivitet og udvikling.

En pædagogisk assistent, der arbejder i vuggestuer, børnehaver eller integrerede daginstitutioner, skal være parat til at møde ind tidligt om morgenen som åbnevagt, før de første børn bliver afleveret. Nogle gange skal du også kunne blive som det sidste personale og lukke institutionen, når alle børn er hentet.

Videreuddannelse

Social- og sundhedsassistenter EUD

Der er direkte adgang til:

- Farmakonom
- Pædagog
- Sygeplejerske
- Socialrådgiver

Der er adgang med supplerende gymnasiale fag til:

- Ergoterapeut
- Fysioterapeut
- Tandplejer
- Psykomotorisk terapeut
- Jordemoder
- Katastrofe- og risikomanager
- Bioanalytiker
- Radiograf
- Ernæring og sundhed

Pædagogiske assistenter EUD

Der er direkte adgang til:

- Pædagog

Der er adgang med supplerende gymnasiale fag til:

- Socialrådgiver
- Katastrofe- og risikomanager
- Psykomotorisk terapeut

Social- og sundhedsassistenter m/ EUX

Pædagogiske assistenter m/ EUX

Har direkte adgang til videregående uddannelse og gymnasiale suppleringskurser på lige vilkår med de øvrige gymnasiale uddannelser.

Arbejde med mennesker

Du skal kunne lide at hjælpe, være tæt på og tale med andre mennesker. Relationsarbejde kan være hårdt, også følelsesmæssigt, men man får så meget igen.

Se lokale
muligheder
side 68

Landbrugsuddannelsen

Vidste du, at mere end 20.000 unge mennesker er i gang med at tage uddannelser inden for jordbrug & fødevarer? Og at fødevarerbranchen sidste år skabte arbejde til 172.000 mennesker i Danmark?

En uddannelse inden for landbruget kan blive din vej ind i en branche, der fylder godt op i det danske land, som du kan høre – også geografisk. Hvad er endnu mere interessant er, at landbrugsuddannelsen giver dig mange muligheder for videreuddannelse, lige fra universitetsuddannelser til jordbrugsteknolog og lederuddannelser i landbruget. Når du er færdiguddannet landmand vil du sikkert få masser af jobtilbud. Landbruget har meget brug for faglært arbejdskraft – lige meget om din interesse ligger inden for jordbrug, plantedyrkning, dyr eller fødevarer.

Landbrugsuddannelsen

- Landbrugsassistent (trin 1)
- Landmand, husdyr
- Landmand, planter
- Jordbrugsmaskinfører

Uddannelsen som EUX

Grundfag: Dansk A, engelsk B, matematik B, biologi B, kemi B, fysik C, samfundsfag C, erhvervsøkonomi C og valgfag på C-niveau.

Uddannelsens opbygning

På landbrugsuddannelsen veksler du mellem skoleophold og praktik. Uddannelsen er opbygget i to trin og tager samlet ca. 4 år. Du kan også tage landbrugsuddannelsen som EUX – der giver dig en studentereksamen sammen med din landbrugsuddannelse. I løbet af din uddannelse får du traktorkørekort – hvis ikke du har det i forvejen, og flere forskellige certifikater inden for fx svejsning, hygiejne og medicinhåndtering. Du lærer også om teknik og maskiner og har grundfag som matematik og samfundsfag.

Grundforløb

Grundforløbet er delt i to dele, GF1 og GF2, der hver varer 20 uger. Hvis du kommer direkte fra 9. eller 10. klasse, skal du som udgangspunkt gennemføre begge forløb, og dit grundforløb varer derfor 40 uger (1 skoleår). Hvis du ikke kommer direkte fra 9. eller 10. klasse og har lavet noget andet et par år, skal du starte direkte på GF2, og så varer dit grundforløb 20 uger (se i øvrigt side 14-17). På grundforløbet er undervisningen en kombination af praktisk træning og teori. Den første del af grundforløbet, GF1, indeholder grundlæggende undervisning, som du kan bruge i mange forskellige jobs. På grundforløbets anden del, GF2, er fagene rettet direkte mod hovedforløbet i landbrugsuddannelsen.

Når du uddanner dig til landmand, vil du opleve, at en stor del af din undervisning foregår ude på skolens værksteder, i staldene og på markerne. Alt sammen sigter det mod at kvalificere dig til at komme ud i din første praktik i hovedforløbet.

Praktik og hovedforløb

Når du har bestået grundforløbet, skal du i din første praktik, hvorefter dit 1. hovedforløb (skole) ligger. Dine praktikophold skal foregå på godkendte praktiksteder. Da landbrugsuddannelsen er en fordelsuddannelse, er der rigtig gode chancer for at få en praktikplads. Har du brug for hjælp til at søge praktikplads, kan du spørge din lokale landbrugsskole. Se mere på skolernes hjemmesider/facebook samt www.jobstafet.dk. Der er også gode muligheder for at tage en del af praktikken i udlandet, hvis du ønsker det. Når du har afsluttet 1. hovedforløb på skole, starter du på din anden praktik og så følger dit 2. hovedforløb. Det er her, du vælger dit speciale. Du kan også afslutte uddannelsen efter 1. hovedforløb og dermed kalde dig landbrugsassistent (trin 1).

Adgangsveje

Du kan starte på landbrugsuddannelsen på tre måder. Du kan begynde på grundforløbet eller starte i praktik eller mesterlære, hvis du har en praktikpladsaftale (se side 16).

Krav til dig

For at starte på landbrugsuddannelsen på helt almindelig vis, skal du have bestået folkeskolens afgangseksamen med 02 i dansk og matematik. Har du ikke det, kan du kontakte din lokale skole og høre om dine muligheder. Derudover skal du have lyst til at arbejde med dyr og planter – og at bruge nogle af dine dage under åben himmel. At arbejde med levende dyr kræver, at du kan arbejde på skiftende tidspunkter – og har lyst til at have et medansvar for dyrenes velfærd.

Tvivler du på, om du kan klare uddannelsen, så kontakt de lokale skoler og hør mere om den hjælp, de tilbyder, fx lektiehjælp, studiestøttetimer og it-rygsæk.

Uddannelsessteder

- Morsø Landbrugsskole
- Asmildkloster Landbrugsskole
- Agroskolen
- Kalø Økologiske Landbrugsskole
- Jordbrugets UddannelsesCenter Århus
- Bygholm Landbrugsskole
- Grindsted Landbrugsskole

Inden du starter

Alle skoler har specialerne husdyr og planter, men vil du være jordbrugsmaskinfører, er det bestemte skoler, du kan vælge. Uddannelsesstederne har forskellige faciliteter og tilbud. Inden du starter, er det derfor en god ide at tage ud og besøge et par skoler for at se, hvilken der passer dig bedst.

Uddannelsesmiljøet

De fleste uddannelsessteder har tilknyttet et skolehjem, hvor du kan bo under dine skoleperioder. Alle landbrugselever har mulighed for at bo på skolehjem, og bor du mere end 5 kvarters kørsel væk, kan du få udgifterne refunderet. Det er frivilligt, om du vil bo på skolen, men på langt de fleste skoler er der spændende fritidsaktiviteter om aftenen – som du er en del af, hvis du flytter ind. Sport, værksted, ridning, udflugter og naturligvis en fest ind imellem står på programmet de fleste steder. Det er gratis at bo på skolehjem, hvis du er under 18 år, medmindre du har en uddannelsesaftale.

Økonomi

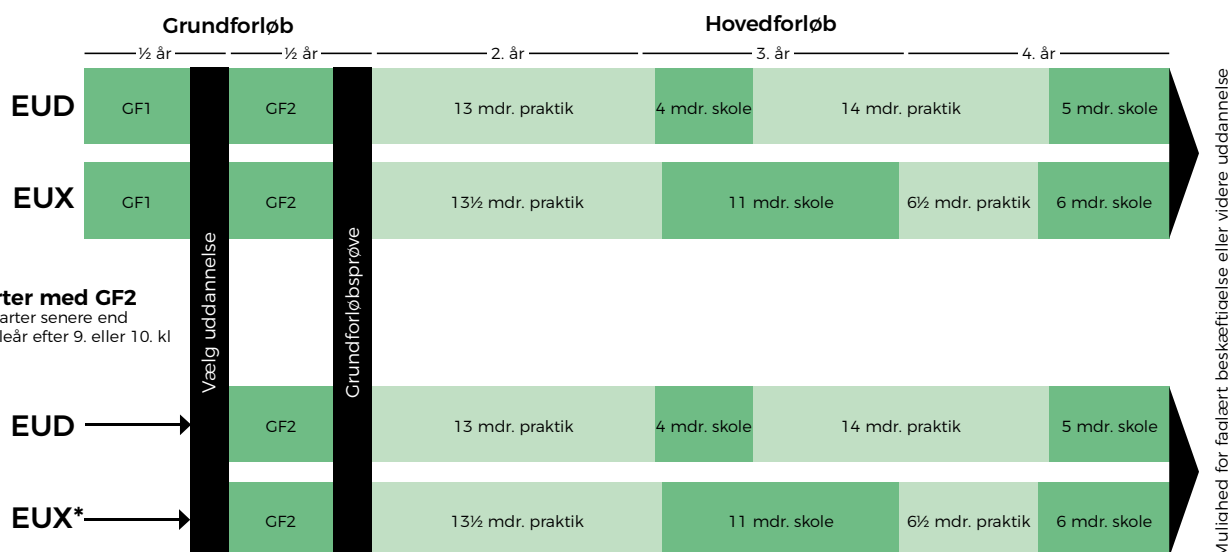
Du får elevløn fra den dag, din uddannelsesaftale træder i kraft. Begyndelseslønnen er ca. 11.000 kr. om måneden, og slutlønnen er ca. 18.000 kr. i henhold til gældende overenskomst. Du får ikke løn under grundforløbet, med mindre du har en uddannelsesaftale. Man kan søge SU til grundforløbet, hvis man er over 18 år.

Starter med GF1

Du starter direkte eller senest 2 skoleår efter 9. eller 10. kl

Starter med GF2

Du starter senere end 2 skoleår efter 9. eller 10. kl

* Er det mere end 2 skoleår siden, at du har afsluttet 9. eller 10. klasse, skal du optages direkte på eux GF2. Det forventes derfor, at du har opnået kompetencerne fra eux GF1 på anden vis, fx ved at have gennemført nogle C-fag på VUC. Snak med en studievejleder om dine muligheder, hvis du skal optages direkte på eux GF2.

Se lokale
muligheder
side 72

Fisker

Uddannelsen sætter dig i stand til at begå dig på havet. Du lærer forskellige fisketeknikker, om fiskeriregulering og fiskeredskaber, motorer og sikkerhed, og du kan få rettigheder til at føre fiskefartøjer op til 15 meter.

At være fisker

Før sejlads består en fiskers arbejdsopgaver i at klargøre kutteren og fangstredskaberne til fiskeri. På havet skal der fires grejer ud, slæbes og hives grej ind. Når fangsten er kommet ombord, skal den sorteres, renses og nedkøles. Når kutteren kommer i havn, skal fangsten landes. Herefter skal fangstredskaber og kutter rengøres, efterses og gøres klar til næste tur på havet.

At starte på uddannelsen til erhvervsfisker

Uddannelsen til erhvervsfisker varer 2 år. For at starte på uddannelsen skal du være fyldt 16 år og have en gyldig sundhedsbog (en særlig lægeerklæring som koster ca. 875 kr.). Du skal have et godt helbred, og du skal desuden have gennemgået et 3-ugers obligatorisk sikkerhedskursus, der gennemføres på Fiskeriskolen.

Du behøver ikke at have eksamen i dansk og matematik for at kunne søge ind på sikkerhedskurset.

3 ugers sikkerhedskursus

På sikkerhedskurset bliver du undervist i arbejds- og søsikkerhed, brug af redningsudstyr, brandbekæmpelse, fiskerimetoder og lovgivning inden for erhvervsfiskeri. Er du under 18 år, er kursus og ophold gratis. Er du mellem 18-25 år, og har du ingen indtægt (offentlig forsørgelse), skal du betale ca. 620 kr. om ugen for kost og logi, ialt 1.860 kr. for 3 ugers kursus.

3 ugers intro

Efter bestået sikkerhedskursus skal du på et 3 ugers introkursus. Din uddannelse og kontrakt med løn starter fra 1. dag på introkurset. I løbet af de 3 uger bliver du godt rustet til erhvervet. Her undervises i kabys, bødning, søsyge og livet til søs generelt og vigtigst kommer du med et fartøj ud på en prøvetur, hvor både du og skipper kan vurdere, om du kan klare fiskeriet og om det lever op til forventningerne. Efter endt introkursus starter du på 1. praktikforløb.

Praktikplads

Danmarks Fiskeriforening garanterer, at der er en praktikplads til dig, hvis skolen finder dig egnet. Du får løn under uddannelsen. Lønnen er i 2020 for 1. års lærling 12.315 kr./mdr. og for 2. års lærling 15.662 kr./mdr. I praktikperioderne skal du ud på 2 forskellige former for fiskeri og i øvrigt deltage i alle opgaver og arbejdsgange ombord.

Uddannelsen

Uddannelsen er en vekseluddannelse og består af to praktikperioder på hver ca. 9 måneder samt tre skoleperioder på Fiskeriskolen på henholdsvis 3, 11 og 10 uger i løbet af uddannelsens 2 år. Under skoleopholdene får du lejlighed til at erhverve en række vigtige certifikater. Du lærer også at vedligeholde fiskeredskaber, hvordan EU og Folketinget regulerer fiskeriet, og hvordan fiskeren styrer fiskeskibets økonomi m.v.

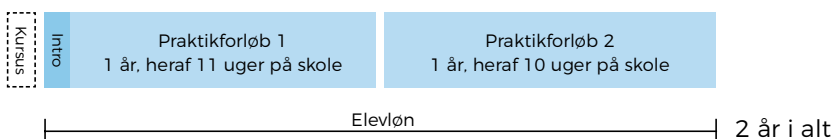
Det Blå Bevis - fiskeriets svendebrev

Når uddannelsen er afsluttet, får du Det Blå Bevis. Det er fiskeriets svendebrev. Det vil give dig adgang til økonomisk støtte til at starte som selvstændig fisker, adgang til fiskerettigheder, og hvis du har bestået prøverne undervejs i uddannelsen også ret til at føre fartøjer op til 15 meter. Du kan også læse videre til fiskeskipper eller til proces-teknolog.

Se lokale
muligheder
side 76

Faglært fisker

Efter de tre ugers søsikkerhedskursus starter uddannelsen direkte med elevkontrakt og praktik

Fiskehandler

Uddannelsen som fiskehandler er en spændende individuelt tilrettelagt erhvervsuddannelse, der er udviklet specielt til dig, der ønsker at arbejde med fisk og skaldyr på mange måder og niveauer. Håndværket er både knyttet til detailhandel, fiskeri og opdræt. Endvidere er forarbejdning, præsentation og tilberedning af specialiteter en væsentlig del af en fiskehandlers arbejde.

Om uddannelsen

Uddannelsen giver dig et indgående varekendskab til fisk og skaldyr herunder fiskearter, fiskeri- og opdrætsmetoder samt køb og salg af fisk og skaldyr. Du bliver godt rustet til at rådgive kunder om indkøb af fisk. Du kan ligeledes indgå i dialog med kunden om tilberedningsmetoder, om at sammensætte menuer og opbygning af måltider primært baseret på fisk og skaldyr. Du lærer om grundtilberedningsmetoderne, og du kan bl.a. bruge dem, når du marinerer, graver eller røger fisk. Du lærer ligeledes at fremstille sushi, sund fastfood samt forskellige færdigretter af fisk og skaldyr. Du lærer om udskæringsmetoder og beregning af udbytteprocent i forhold til fiskeart og fileteringsteknik. Du får en masse viden om sporbarhed, mærkning og certificering samt fremtidig udvikling inden for innovation og iværksætteri i branchen.

Uddannelsessteder

Hele hovedforløbet udbydes af Fiskeriskolen i Thyborøn. Grundforløbet kan være fx GF2 til ernæringsassistent eller gastronom, som du har gennemført på en anden erhvervsskole.

Flere måder at begynde på

Fiskehandleruddannelsen er et selvstændigt hovedforløb. Du kan begynde hovedforløbet på 3 forskellige måder:

- Du kan begynde efter bestået GF2 til fx ernæringsassistent eller gastronom.
- Du kan begynde i praktik, hvis du har en praktikaftale med en arbejdsgiver.
- Du kan tage uddannelsen som mesterlære, hvor du det første år bliver oplært hos en mester.

Uddannelsen varer ca. 2 år og 8 mdr. – dog ikke over 3 år, hvor du undervises 3 x 10 uger på skolen. Du afslutter fiskehandleruddannelsen med en prøve.

Praktik

I praktiktiden bliver du oplært i de forskellige arbejdsfunktioner, der hører til uddannelsen. Du skal selv finde en praktikplads og indgå en skriftlig uddannelsesaftale med praktikstedet. Skolen har mange gode kontakter i erhvervet og hjælper gerne med at finde en praktikplads. Der er ikke mulighed for at komme i skolepraktik på denne uddannelse. Du kan få oplysninger om praktikpladssituationen ved at kontakte skolen. Her kan du også indhente oplysninger om hvilke virksomheder, der er godkendt til at ansætte elever, og hvilke der har opslået ledige praktikpladser.

Økonomi

Uddannelsen er gratis. Du får elevløn fra den dag, din uddannelsesaftale træder i kraft, altså både i praktik- og skoleperioderne. Elevlønnen for en fiskehandler følger gældende overenskomst for NNF. Begynder du uddannelsen med skoleophold, får du ikke løn i den første skoleperiode, med mindre du har en uddannelsesaftale. Du kan søge SU, hvis du er over 18 år.

Code fremtidsmuligheder

Fisk og vildt forhandles traditionelt fra specialforretninger og fiskebiler, men også supermarkeder viser stigende interesse for dette område. Fastfood som sushi og færdigretter til den travle forbruger er et marked i vækst og med gode indtjeningsmuligheder. Endelig har forbrugernes fokus på sunde nordiske fødevarer banet vejen for store uudnyttede potentialer i erhvervet.

Få mere at vide om fiskerhandleruddannelsen

Du kan få mere at vide om uddannelsen på vores hjemmeside www.fiskeriskolen.dk.

Se lokale
muligheder
side 76

De gymnasiale uddannelser

Forbereder til videregående uddannelse

De gymnasiale uddannelser er studieforberedende uddannelser beregnet for unge, der har et ønske om at læse videre på erhvervsakademi-, professionsbachelor-, handelshøjskole- og universitetsuddannelser.

De 4 gymnasiale uddannelser

- Den treårige uddannelse til teknisk studentereksamen (HTX)
- Den treårige uddannelse til merkantil studentereksamen (HHX)
- Den treårige uddannelse til almen studentereksamen (STX)
- Den toårige uddannelse til HF-eksamen (med eller uden overbygning)

Uddannelser med gymnasialt niveau, der også giver adgang til videregående uddannelse

- Erhvervsuddannelse med erhvervsfaglig studentereksamen (EUX)
- International studentereksamen (IB)

Ligeværdige, men med forskellige profiler

De gymnasiale uddannelser er ligeværdige. Den almene, den merkantile, den internationale, den erhvervsfaglige og den tekniske studentereksamen samt hf-eksamen har forskellige faglige profiler, der er målrettet unge med forskellige interesser og karrieredrømme, og som alle har evner og motivation for en videregående uddannelse. Den faglige profil afspejler sig i uddannelsens obligatoriske fag, fagenes niveauer samt de fag/niveauer, der kan tilvælges i studieretninger, fagpakker og valgfag.

Baseret på almen dannelse

En gymnasial uddannelse skal give dig almen dannelse. At være alment dannet indebærer, at du får en aktuel og historisk bevidsthed om centrale problemstillinger i samtiden og i fremtiden. Der lægges særlig vægt på udvikling af faglig indsigt og sans for at opsøge, forstå og analysere viden, fordi de gymnasiale uddannelser er studieforberedende til videregående uddannelser. I en gymnasial uddannelse lærer du at forholde dig kritisk, selvstændigt og ansvarligt til de nationale, internationale og teknologiske udfordringer, man møder i det moderne samfund.

Brug uddannelsesguiden, www.ug.dk

På www.ug.dk kan du under menuen [værktøjer] og [valg af videregående uddannelse] finde nogle gode værktøjer, der kan hjælpe dig med at træffe valg af uddannelse:

Adgangskortet

Her kan du tjekke, hvilke videregående uddannelser din gymnasiale eksamen giver adgang til.

Studievælgeren

Studievælgeren kan hjælpe dig med at få styr på dine overvejelser om valg af uddannelse.

Uddannelseszoo

I tvivl om erhvervsuddannelse eller gymnasial uddannelse? Her kan du sammenligne erhvervsuddannelser og videregående uddannelser i samme branche fx løn, ledighed mv.

Jobkompasset

Her kan du vælge et eller flere job, som du kunne tænke dig at arbejde med og se på mulige uddannelsesveje til forskellige jobs.

De fastlagte obligatoriske fag udgør ca. 2/3 af en gymnasial uddannelse. Dansk på A-niveau samt engelsk og matematik er obligatoriske fag på alle gymnasiale uddannelser.

HHX

Mindst 4 A-fag

Obligatoriske fag

Dansk A
Engelsk A
Matematik B*
Afsætning B
Virksomhedsøkonomi B
Erhvervsjura C
2. fremmedsprog B/A
International økonomi B
Historie B
Samfundsfag C
Informatik C
Studieretning med 2 fag

Studieretninger inden for

Økonomi og marked
Økonomi og sprog
Sprog

Profilfag der kan indgå i studieretning

Matematik A
Virksomhedsøkonomi A
Afsætning A
International økonomi A
Sprogfag A/B/C
It A
Informatik B
Innovation B

HF

Mindst 1 A-fag

Obligatoriske fag

Dansk A
Engelsk B
Matematik C

Historie B
Religion C
Samfundsfag C

Kultur- og samfundsfags-
faggruppen, ks

Biologi C
Geografi C
Kemi C

Naturvidenskabelig
faggruppe, nf

Idræt eller praktisk/musisk fag C
Fagpakke, 2 eller 3 fag

Fagpakke fx inden for

Sundhed
Pædagogik
Force
Kommunikation
Udvidet

HTX

Mindst 3 A-fag

Obligatoriske fag

Dansk A
Engelsk B
Matematik B
Fysik B
Kemi B
Biologi C
Teknikfag A
Teknologi B
Idéhistorie B
Informatik C eller Kommunikation/IT C
Samfundsfag C
Studieretning med 2 fag

Studieretninger inden for

Anvendt naturvidenskab
Teknologi
Kommunikationsteknik

Profilfag der kan indgå i studieretning

Bioteknologi A
Matematik A
Teknologi A
Kommunikation og it A
Programmering B
Design B
Fysik A
Kemi A
Geovidenskab A
Samfundsfag B
Idræt B
Biologi B
Sprogfag B

EUX

Mindst 1 A-fag

Obligatoriske fag

Dansk A
Engelsk B
Matematik B/C
Samfundsfag C
4-6 uddannelsesafhængige fag,
typisk på C eller B-niveau, se herunder:

EUX VÆLFÆRD (SOSU)

Idehistorie, kommunikation og IT,
biologi, idræt, psykologi

EUX BUSINESS

IT, virksomhedsøkonomi, afsætning,
organisation, psykologi, innovation

EUX LANDBRUG

Biologi, fysik, kemi, erhvervsøkonomi

EUX TEKNISK

Fysik, kemi, teknologi, teknikfag, måske
biologi og erhvervsøkonomi

STX

Mindst 4 A-fag

Obligatoriske fag

Dansk A
Engelsk B
Matematik B*
Fysik C

Biologi C

Kemi C
Naturgeografi C

1-3 af fagene

Historie A

2. fremmedsprog B/A
Oldtidskundskab C
Religion C
Samfundsfag C
Kunstnerisk fag C
Idræt C
Studieretning med 2 eller 3 fag

Studieretninger inden for

Naturvidenskab
Samfundsvidenskab
Sprog
Kunst

Profilfag der kan indgå i studieretning

Matematik A
Samfundsfag A/B
Biologi A
Fysik A/B
Kemi A/B
Geovidenskab A
Bioteknologi A
Musik A
Latin A
Græsk A
Engelsk A
Øvrige sprogfag A/B/C
(tysk, fransk, spansk, italiensk,
russisk, kinesisk)

IB

Obligatoriske fag

Modersmål
Fremmedsprog
Individ og samfund
Naturvidenskab
Matematik
Kreativt eller selvvalgt fag

Al undervisning foregår på engelsk

* Elever med stærk sprogfaglig profil på hhx og stx (mange sprogfag) vil kunne afslutte matematik på C-niveau

Direkte optagelse på HHX, HTX, STX

* Gennemsnittet beregnes ud fra de 5 lovbundne prøver (÷ udtræksfag). Se på næste side, hvordan gennemsnittet beregnes.

Adgangskrav for at blive direkte optaget på HHX, HTX og STX efter 9. klasse

Hvis du indfrier adgangskravene for at kunne blive direkte optaget efter 9. klasse, vil det være gældende i 2 år fremad. Det betyder, at du kan vente op til 2 skoleår med at søge om optagelse og blive direkte optaget, uanset hvad du laver i mellemtiden fx 10. klasse, arbejde, rejse, sygdom mv.

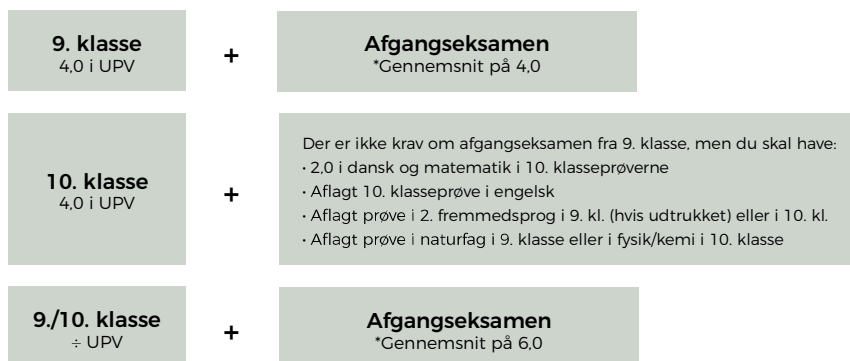
Kan du ikke indfri adgangskravene direkte fra 9. klasse, kan du opnå det i 10. klasse

Adgangskravene fra 10. klasse er de samme som fra 9. klasse. Endvidere skal du have modtaget undervisning i dansk, engelsk og matematik i 10. klasse og herefter aflagt prøve i disse fag – enten 9. klasses prøver eller 10. klasses prøver. Det er ikke et krav, at prøverne i 10. klasse består. Prøveresultaterne i dansk, matematik og engelsk kan regnes med i dit gennemsnit i stedet for resultaterne fra 9. klasse, hvis det er til fordel for dig og kan forbedre dit gennemsnit. Hvis du indfrier adgangskravene for at kunne blive direkte optaget efter 10. klasse, vil det være gældende i 1 år fremad. Det betyder, at du kan vente indtil 1 skoleår med at søge om optagelse og blive direkte optaget, uanset hvad du laver i mellemtiden fx arbejde, rejse, sygdom mv.

Hvis du ikke opfylder adgangskravene og derfor ikke kan blive direkte optaget efter 9. eller 10. klasse

Du må altid søge om optagelse. Indfrier du ikke adgangskravene, kan du blive optaget på baggrund af en optagelsesprøve og en samtale. Optagelsesprøven består af 4 mindre skriftlige delprøver i dansk, matematik, engelsk og naturfag og er på niveau med afgangsprøverne efter 9. klasse. Hvis du ikke består optagelsesprøven, får du en tilbagemelding på, hvor tæt du er på at bestå, og hvor du har mangler. Du har 2 forsøg efter 9. klasse, og 2 forsøg efter 10. klasse. Du kan også anvende dine prøveforsøg senere, hvis du ikke har brugt dine 4 forsøg. Hvis du ikke består hele optagelsesprøven, men har bestået delprøverne i dansk og matematik, vil det gælde som adgang til at kunne blive optaget på en erhvervsuddannelse, EUD/EUX.

Direkte optagelse på HF

* Gennemsnittet beregnes ud fra de 5 lovbundne prøver (÷ udtræksfag). Se på næste side, hvordan gennemsnittet beregnes.

Adgangskrav for at blive direkte optaget fra 9. klasse til HF

Hvis du indfrier adgangskravene for at kunne blive direkte optaget efter 9. klasse, vil det være gældende i 2 år fremad. Det betyder, at du kan vente op til 2 skoleår med at søge om optagelse og blive direkte optaget, uanset hvad du laver i mellemtiden fx 10. klasse, arbejde, rejse, sygdom mv. I 9. klasse er der ikke mulighed for optagelsesprøve til HF.

Kan du ikke indfri adgangskravene direkte fra 9. klasse, kan du opnå det i 10. klasse

Er du vurderet uddannelsesparat i 10. klasse, stilles der ikke krav om en afgangseksamen. Men du skal have modtaget undervisning i dansk, engelsk og matematik og have aflagt 10. klasses prøven i alle tre fag, både mundtlig og skriftlig, hvoraf både dansk og matematik skal bestås med mindst 2,0 i gennemsnit. Du skal også have aflagt prøve i 2. fremmedsprog i 9. eller 10. klasse samt have aflagt prøve i naturfag i 9. klasse eller prøve i fysik/kemi i 10. klasse. Er du vurderet ikke-uddannelsesparat i 10. klasse, men har et gennemsnit på mindst 6,0 fra din afgangseksamen og har modtaget undervisning i dansk, engelsk og matematik og have aflagt 10. klasses prøven i alle tre fag, så vil du også kunne blive direkte optaget på HF efter 10. klasse. Du behøver ikke bestå prøverne i 10. klasse, men prøveresultaterne i 10. klasse må tælle med i dit gennemsnit, hvis det er til fordel for dig.

Hvis du ikke opfylder adgangskravene og derfor ikke kan blive direkte optaget efter 9. eller 10. klasse

Du må altid søge om optagelse. Indfrier du ikke adgangskravene, kan du blive optaget på baggrund af en optagelsesprøve og en samtale. Optagelsesprøven består af 4 mindre skriftlige delprøver i dansk, matematik, engelsk og naturfag og er på niveau med afgangsprøverne efter 9. klasse. Hvis du ikke består optagelsesprøven, får du en tilbagemelding på, hvor tæt du er på at bestå, og hvor du har mangler. Du har 2 forsøg efter 10. klasse. Du kan også anvende dine prøveforsøg senere, hvis du ikke bruger dine forsøg lige efter 10. klasse. Hvis du ikke består hele optagelsesprøven, men har bestået delprøverne i dansk og matematik, vil det gælde som adgang til at kunne blive optaget på en erhvervsuddannelse, EUD/EUX.

Optagelse på en gymnasial uddannelse

På figurene er vist adgangskravene til de 3-årige gymnasiale uddannelser, hhx, htx og stx samt til den 2-årige hf-uddannelse. Som hovedregel skal du være vurderet uddannelsesparat og have bestået folkeskolens afgangseksamen med et bestemt karakterkrav. Du skal også have haft tysk eller fransk i 5.-9. klasse. Nedenunder kan du læse en mere præcis forklaring.

Direkte optagelse på hhx, htx og stx efter 9. klasse (gælder i 2 år)

- Du skal senest 1. marts have søgt om optagelse i direkte forlængelse af 9. klasse.
- Du skal være vurderet uddannelsesparat til en 3-årig gymnasial uddannelse med et gennemsnit på mindst 5,0.
- Du skal have modtaget prøveforberedende undervisning i 2. fremmedsprog (tysk eller fransk) i 5.-9. klasse eller anden prøveforberedende undervisning, der står mål hermed.
- Du skal have bestået folkeskolens afgangseksamen med et gennemsnit på mindst 3,0.
- Hvis du har bestået folkeskolens afgangseksamen med et gennemsnit på mellem 2,0-3,0, kan du optages på baggrund af en vejledningssamtale på uddannelsesstedet.
- Hvis du ikke er vurderet uddannelsesparat, men består folkeskolens afgangseksamen med mindst 6,0, bliver du også optaget på uddannelsen.

Direkte optagelse på hhx, htx og stx efter 10. klasse (gælder i 1 år)

- Du skal senest 1. marts have søgt om optagelse i direkte forlængelse af 10. klasse.
- Du skal være vurderet uddannelsesparat til en 3-årig gymnasial uddannelse med et gennemsnit på mindst 5,0.
- Du skal have modtaget prøveforberedende undervisning i 2. fremmedsprog (tysk eller fransk) i 5.-9. klasse eller prøveforberedende undervisning, der står mål hermed.
- Du skal have aflagt folkeskolens obligatoriske prøver ved afslutningen af 9. klasse.
- Du skal have modtaget undervisning i dansk, matematik og engelsk i 10. klasse og herefter have aflagt enten 9.-klasseprøver eller 10.-klasseprøver i alle tre fag.
- Du skal have bestået folkeskolens afgangseksamen med et gennemsnit på mindst 3,0 i din afgangseksamen.
- Hvis du har bestået folkeskolens afgangseksamen med et gennemsnit på mellem 2,0-3,0, kan du optages på baggrund af en vejledningssamtale på uddannelsesstedet.
- Hvis du ikke er vurderet uddannelsesparat, men opfylder undervisningsbetingelserne og består folkeskolens afgangseksamen med mindst 6,0, bliver du også optaget på uddannelsen. Her må dine karakterer fra prøver, der afsluttes i 10. klasse tælle med, hvis det er til din fordel.

Direkte optagelse på hf efter 9. klasse (gælder i 2 år)

- Du skal senest 1. marts have søgt om optagelse i direkte forlængelse af 9. klasse.
- Du skal være vurderet uddannelsesparat til hf med et gennemsnit på mindst 4,0.
- Du skal have modtaget prøveforberedende undervisning i 2. fremmedsprog (tysk eller fransk) i 5.-9. klasse eller prøveforberedende undervisning, der står mål hermed.
- Du skal have bestået folkeskolens afgangseksamen med et gennemsnit på mindst 4,0.
- Hvis du ikke er vurderet uddannelsesparat, men består folkeskolens afgangseksamen med mindst 6,0, bliver du også optaget på uddannelsen.

Direkte optagelse på hf efter 10. klasse (gælder i 1 år)

- Du skal senest 1. marts have søgt om optagelse i direkte forlængelse af 10. klasse.
- Du skal være vurderet uddannelsesparat til hf med et gennemsnit på mindst 4,0.
- Du skal have modtaget prøveforberedende undervisning i 2. fremmedsprog (tysk eller fransk) i 5.-9. klasse i folkeskolen eller prøveforberedende undervisning, der står mål hermed, og har aflagt folkeskolens 9.-klasseprøve i 2. fremmedsprog ved afslutningen af undervisningen på 9. klassetrin, hvis prøven er blevet udtrykket til eksamen, eller 10.-klasseprøve i 2. fremmedsprog ved afslutningen af undervisningen på 10. klassetrin. I 10. klasse kan du kun tage prøven som folkeskolens 10.-klasseprøve, hvor du både skal til den mundtlige og skriftlige prøve.
- Du skal have modtaget undervisning i dansk, matematik og engelsk i 10. klasse og herefter have aflagt 10.-klasseprøve, både mundtlig og skriftlig, i alle tre fag.
- Du skal have været til fællesprøven i fysik/kemi/biologi/geografi ved afslutningen af 9. klasse eller været til prøve i fysik/kemi ved afslutningen af 10. klasse.
- Du skal mindst have opnået karakteren 2,0 i gennemsnit for hver af fagene dansk og matematik i 10. klasseprøverne.
- Hvis du ikke er vurderet uddannelsesparat, men opfylder undervisningsbetingelserne og består folkeskolens afgangseksamen med mindst 6,0, bliver du også optaget på uddannelsen. Her må dine karakterer fra prøver, der afsluttes i 10. klasse tælle med, hvis det er til din fordel.

Sådan beregnes gennemsnittet af de 5 lovbunde prøver

Gennemsnittet findes som de 3 mundtlige karakterer og 2 skriftlige (vægtede) karakterer lagt sammen og divideret med 5.

- **Dansk, mundtlig**
- **Dansk, skriftlig (vægtet)**
 $\text{Læsning} \times 0,25 + \text{retskrivning} \times 0,25 + \text{skriftlig fremstilling} \times 0,5$
- **Matematik, skriftlig (vægtet)**
 $\text{Prøve uden hjælpemidler} \times 0,5 + \text{prøve med hjælpemidler} \times 0,5$
- **Engelsk, mundtlig**
- **Fællesprøve i naturfag, mundtlig**

HF

Højere forberedelseseksamen

Højere forberedelseseksamen, hf, er en 2-årig gymnasial uddannelse, der primært er målrettet mod erhvervsakademi og professionsbacheloruddannelserne fx finansøkonom, lærer, it-teknolog, diplomingeniør, sygeplejerske mv. Med en særlig fagpakke (udvidet fagpakke) er den 2-årige hf desuden adgangsgivende til lange videregående uddannelser.

Den 2-årige hf er almen dannende og studieforberedende. Uddannelsen er særligt kendetegnet ved, at fagene har et anvendelsesorienteret sigte og ved, at eleverne gennem projekt- og praktikperioder og individuel vejledning og feedback bliver klædt på til at træffe velovervejede valg af uddannelse og profession.

Eleverne på hf er en meget blandet gruppe med hensyn til alder og baggrund. Nogle kommer direkte fra 9. eller 10. klasse. Andre har haft arbejde eller været på rejse, og nogle har andre erfaringer eller uddannelser bag sig.

Optagelse fra 9. eller 10. klasse

Du kan blive optaget på hf direkte efter 9. eller 10. klasse. Se adgangskravene på side 34.

Hf er en 2-årig gymnasial uddannelse, der primært er målrettet erhvervsakademi- og professionsbacheloruddannelserne.

Opbygning af HF

Det 2-årige hf er opdelt i 4 semestre på hvert ½ år. På de første to semestre får du et fastlagt skema sammen med resten af din klasse, så I får et godt fællesskab og sammenhold. I har de fleste af jeres timer sammen og de obligatoriske fag fylder størstedelen af tiden. I løbet af det første år vil der også være projekt- og praktikperioder, som skal understøtte dig i at vælge den fagpakke og det valgfag, der er det rigtige for dig, inden du starter på 3. semester. Alle projekt- og praktikperioder indeholder en faglig problemstilling eller opgave, der skal afrapporteres og godkendes af en lærer.

I 3. semester og 4. semester foregår undervisningen i fagpakker. Fagene i fagpakken arbejder både sammen med hinanden og med de obligatoriske fag, og der er i hele uddannelsen fokus på fagenes anvendelse i praksisnære forløb. Fagene i den 2-årige hf er altså både praksisrettede og studieforberedende. Projekt- og praktikperioderne på enten 3. eller 4. semester understøtter dig i at blive afklaret m.h.t. dit valg af videre uddannelse og erhverv. I 4. semester skal du desuden udarbejde en større skriftlig opgave.

Du kommer til at afslutte fag eller niveauer efter hvert semester, så du hele tiden oplever, at du får noget gjort færdigt. Det betyder også, at hvis du forlader uddannelsen undervejs for at starte på noget andet, så kan du få dine prøvebeviser med dig for de fag og niveauer, du har afsluttet. Du vil få regelmæssig feedback fra dine lærere på din studieindsats og din læringsfremgang samt støtte og vejledning i forhold til valg af retning i din uddannelse.

Ved afslutningen af første semester vil vejledningen fx foregå på baggrund af en afdækning af din kompetenceudvikling i bl.a. dansk, engelsk og matematik. Du vil også blive aktivt involveret i at sætte mål for din egen udvikling og løbende evaluere den sammen med dine lærere. I modsætning til de andre gymnasiale uddannelser gives der ikke standpunktskarakterer på det 2-årige hf. Du afslutter i stedet med eksamen i alle dine fag dog med særlige regler for den naturvidenskabelige faggruppe og kultur- og samfundsfagsgruppen.

Gennem de to år på hf arbejder du med at udvikle gode studievaner, og du bliver mere bevidst om dine faglige kompetencer og studiekompetence. Der tilrettelægges løbende aktiviteter, der udfordrer og støtter dig uanset, om du har brug for ekstra hjælp til det faglige eller, om du har mod på flere udfordringer.

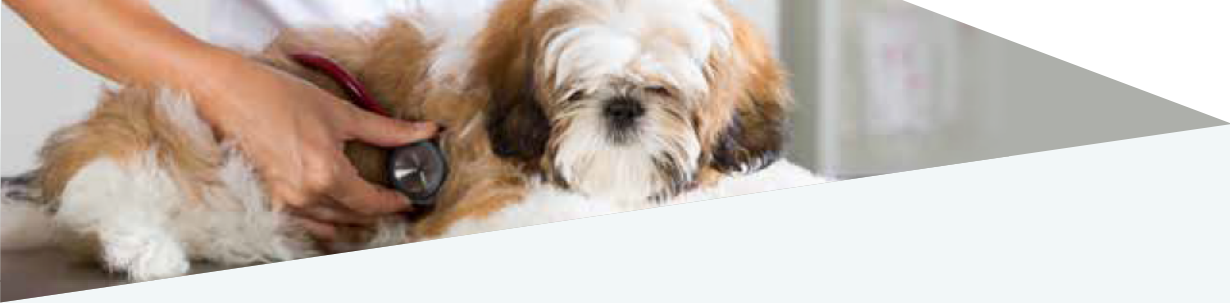
Hf er en 2-årig gymnasial uddannelse, der primært er målrettet mod erhvervsakademi- og professionsbacheloruddannelserne. Hvis du vælger en normal fagpakke og efterfølgende finder ud af, at du gerne vil søge ind på en lang videregående uddannelse, kan du vælge et halvt års supplerende overbygning og dermed på 2½ år have en hf-eksamen, der giver adgang til lange videregående uddannelser fx på universiteterne.

Valg inden start på uddannelsen

Før du starter på uddannelsen, skal du vælge, om du vil have idræt eller et kunstnerisk fag. Du kan på de enkelte skolars sider se, hvilke kunstneriske fag skolen udbyder. Det kan fx være musik, billedkunst, mediefag, design, dans eller dramatik.

Undervisningen

Det 2-årige hf gennemføres med vægt på såvel det teoretiske som det anvendelsesorienterede. På hf udvikler du dine evner til faglig fordybelse og sammenhæng mellem fagene og fremmer din ansvarlighed for dine og andres resultater. En meget stor del af undervisningen på hf foregår i et fagligt samspil mellem flere fag og i et fagligt samarbejde med de øvrige kursister i din klasse.

To af de obligatoriske fagforløb består reelt af 3 fag, der arbejder tæt sammen og som i samspil giver nye vinkler på fagene både hver for sig og sammen. Naturvidenskabelig faggruppe består af fagene biologi, geografi og kemi. Kultur- og samfundsfagsgruppen består af fagene historie, religion og samfundsfag. Du skal lave en række projekter i de to faggrupper i samarbejde med en gruppe af elever fra din klasse. Ét af fagene, i hver af de to faggrupper, bliver udtrukket som eksamensfag.

På andet år skal du skrive en større skriftlig opgave, der skal skrives individuelt og kan involvere flere fag. Opgaven bedømmes af din lærer og en censor.

Krav til dig

Hf er en boglig uddannelse. Det betyder, at du skal være indstillet på at læse meget, og at der bliver lagt vægt på, at du øver dig i at udtrykke dig skriftligt og mundtligt. Undervisningen foregår i klasser og i mindre projektgrupper. Det betyder, at der er meget projektarbejde og samarbejde med de øvrige kursister i klassen.

Om fagrækken

Hf adskiller sig fra de 3-årige gymnasiale uddannelser ved kun at indeholde ét obligatorisk fag på A-niveau (dansk). Derudover skal du i slutningen af 2. semester vælge en fagpakke. De fleste fagpakker vil give plads til, at du kan vælge yderligere et frit valgfag. Du kan bruge dit valgfag til fx at løfte ét af dine obligatoriske fag fra C til B.

Fagpakker

En normal fagpakke består af 2 fag, som sammen toner din uddannelse i en bestemt retning fx mod sundhed, pædagogik, teknik, medie, samfund mv. Hvis du vil have adgang til de lange videregående uddannelser med din hf-eksamen, skal du i 3. semester vælge en særlig udvidet fagpakke, der vil bestå af 3-4 fag, hvoraf mindst et fag vil være på A-niveau.

Supplerende overbygning

Du kan vælge en supplerende overbygning efter en hf-uddannelse med normal fagpakke. Dette vil give dig adgang til universitetsuddannelserne.

Den supplerende overbygning er et individuelt tilrettelagt forløb og vil indeholde mindst et A-fag, tager op til ½ år at gennemføre og er også SU-berettiget.

Eksempler på normale fagpakker

Sundhed

Biologi B + psykologi C

Force (fx politi, militær)

Idræt B + samfundsfag B

Pædagogik

Psykologi B + samfundsfag B

Kommunikation

Mediefag B + tysk C

Eksempel på udvidet fagpakke

Adgangsgivende til universitetsuddannelser

Engelsk A + matematik B + samfundsfag B

Se på uddannelsesstedernes hjemmesider, hvilke fagpakker de udbyder.

Valgfag på HF

Eksempler på fag, der kan indgå i fagpakker eller vælges som valgfag:

A-niveau: Matematik, engelsk

B-niveau: Matematik, musik, billedkunst, biologi, fransk, fysik, idræt, tysk, spansk, kemi, mediefag, psykologi, samfundsfag

C-niveau: Billedkunst, design, dramatik, erhvervsøkonomi, filosofi, fransk, fysik, mediefag, psykologi, tysk

HF

1. semester

Obligatoriske fag
Idræt/kunstneriske fag
Projekt & praktik

½ år

2. semester

Obligatoriske fag
Projekt & praktik

½ år

3. semester

Obligatoriske fag
Fagpakke og valgfag
Evt. projekt & praktik

½ år

4. semester

Obligatoriske fag
Fagpakke og valgfag
Evt. projekt & praktik

½ år

2 år

Se lokale
muligheder
side 78

HHX

Merkantil studentereksamen

Hhx er en 3-årig studieforberedende og almindannende uddannelse, der forbereder dig til videregående uddannelser og udvikler dine evner til at forholde dig reflekterende og kritisk til din omverden. Hhx er adgangsgivende til videregående uddannelser på alle niveauer. Uddannelsens profil giver et særligt godt afsæt til videregående uddannelser på universiteternes samfundsvidenskabelige og humanistiske fakulteter inden for økonomi og sprog samt på erhvervsakademierne.

På hhx fokuseres der på en række fag, som tager afsæt i det erhvervsrettede og virkelighedsnære. Der arbejdes med tværfaglige opgaver og cases, og undervisningen suppleres med virksomhedsbesøg og gæstelærere fra erhvervslivet. De fleste undervisere i merkantile profilfag på hhx har erhvervserfaring inden for deres fagområde.

Optagelse fra 9. eller 10. klasse

Du kan blive optaget på hhx direkte efter 9. eller 10. klasse. Se adgangskravene på side 34.

På hhx kommer du til at beskæftige dig med vidensområder inden for virksomhedsøkonomi, markedsføring, samfundsøkonomi, kultur, sprog og kommunikation.

Grundforløbet, 3 måneder

Du starter med et grundforløb på 3 måneder, som introducerer dig for undervisningsmetoderne og de faglige krav i det merkantile gymnasium. Grundforløbet skal give dig indsigt i hhx-uddannelsens obligatoriske fag og arbejdsmetoder og forberede dig på dit valg af studieretning. Undervejs i grundforløbet skal du deltage i en evalueringssamtale sammen med en lærer eller studievejleder, hvor I sammen vurderer dit faglige niveau og dine muligheder for at gennemføre uddannelsen samt drøfter dine karriereønsker og herudfra kvalificerer dit valg af studieretning, og hvorvidt du har valgt den rigtige uddannelse.

Grundforløbet er sammensat af obligatoriske fag samt almen sprogforståelse og økonomisk grundforløb. I almen sprogforståelse får du udviklet din bevidsthed om, hvordan sprogene indbydes hænger sammen, og hvordan vi kommunikerer med hinanden. I det økonomiske grundforløb bliver du introduceret til nogle af de erhvervsrettede problemstillinger, som vil gå igen gennem hele uddannelsen.

Ved afslutningen af grundforløbet skal du til en grundforløbsprøve, og resultatet vil indgå i dit samlede eksamensgennemsnit (også selv om du skifter gymnasial uddannelse). Undervejs eller ved afslutningen af grundforløbet har du mulighed for at skifte til en anden gymnasial uddannelse eller en erhvervsuddannelse, hvis det passer bedre til dine faglige forudsætninger og interesser og ønsker til videre karriere.

Studieretningsforløbet, 2¾ år

Studieretningsforløbet består af en række obligatoriske fællesfag, 2 studieretningsfag og indtil 4 valgfag samt en række flerfaglige forløb. Alle elever på hhx skal have 2 sprogfag (dvs. engelsk A og 2. fremmedsprog på mindst B-niveau) samt matematik på mindst C-niveau (hvis du vælger en ren sproglig studieretning).

Det er skolerne, der sammensætter fagene i de enkelte studieretningsforløb efter retningslinjer fra Undervisningsministeriet, og hver skole udbyder mindst 2 forskellige studieretningsforløb.

Den merkantile profil

På hhx kommer du til at beskæftige dig med vidensområder inden for virksomhedsøkonomi, markedsføring, samfundsøkonomi, kultur, sprog og kommunikation. Du skal kunne bruge din viden til at analysere forskellige aktuelle samfundsforhold fx virksomhedernes fremtidige eksportmuligheder, it-branchens fremtidsudsigter og mediernes indflydelse på den enkelte forbruger. Det internationale og globale aspekt er i højsædet.

Studieretningerne på hhx er opdelt i

- Økonomi og marked
- Økonomi og sprog
- Sprog

Valgfag

Udover de obligatoriske fællesfag og dine studieretningsfag skal du også have valgfag. Alle elever på hhx skal have mindst et valgfag, som vælges blandt skolens udbud af forskellige fag og fagniveauer. Du får en grundig orientering på grundforløbet, inden du skal til at vælge valgfag. Se på skolesiderne eller på skolernes egne hjemmesider, hvis du gerne vil kende dine muligheder for valgfag, inden du vælger en hhx-uddannelse.

Undervisningen

Målet for undervisningen og for hhx-forløbet er, at du udvikler dig fagligt, alment og personligt. Du får hjælp til at udvikle de kompetencer, som du senere skal bruge for at kunne gennemføre en videregående uddannelse. For at ruste dig godt og give dig en bred vifte af metoder varieres de arbejdsformer, der anvendes i undervisningen. Der er klare mål for, hvad du skal lære i de enkelte fag og i de forløb, der bygger på samspil mellem fagene. Kernestoffet er fastlagt centralt via læreplaner. Det øvrige stof i fagene supplerer kernestoffet med emner og temaer, som vælges af elever og lærere i fællesskab. Du bidrager selv til at forme undervisningen og skolelivet som helhed, og undervejs får du klare tilbagemeldinger om dine styrker, svagheder og fremskridt, og du får også mulighed for at evaluere undervisningen.

Krav til dig

Hhx er en arbejdsplads, hvor du skal passe dit arbejde. Det forventes, at du møder til alle timer, og at du deltager aktivt i undervisningen. Din deltagelse har stor betydning for, at undervisningen kan tilrettelægges som f.eks. flerfaglige forløb, case- og projektarbejde. Du skal være ansvarlig, kunne arbejde selvstændigt og have et godt samarbejde med dine klassekammerater for at få et tilstrækkeligt udbytte af undervisningen.

HHX

Grundforløb
Faglig introduktion
Vejledning
Valg af studieretning

3 måneder

Obligatoriske fag, se side 35
Studieretning
Valgfag

2¾ år

3 år

Se lokale
muligheder
side 88

HTX

Teknisk studentereksamen

Htx er en 3-årig studieforberegende og almendannende uddannelse, der forbereder dig til videregående uddannelser og udvikler dine evner til at forholde dig reflekterende og kritisk til din omverden. Htx-uddannelsen giver adgang til videregående uddannelse på alle niveauer. Uddannelsens profil giver et særligt godt afsæt til videregående uddannelser ikke mindst inden for naturvidenskab, sundhedsvidenskab og de teknologiske videnskaber.

Du kommer til at arbejde med naturvidenskabelige, sundhedsvidenskabelige, kulturelle, teknologiske og samfundsvidenskabelige problemstillinger. Ud over at arbejde med de enkelte fag, kommer du også til at arbejde med projekter, der inddrager viden og færdigheder fra flere fag. Arbejdsformerne styrker dine evner til initiativ, kreativitet og selvstændighed, ligesom du gennem projekterne samarbejder med andre og fordyber dig i sammenhænge på tværs af de enkelte fag.

Studieretningerne på htx er opdelt i

- Anvendt naturvidenskab
- Teknologi
- Kommunikationsteknik

Optagelse fra 9. eller 10. klasse

Du kan blive optaget på hhx direkte efter 9. eller 10. klasse. Se adgangskravene på side 34.

Uddannelsens opbygning

Uddannelsen starter med et grundforløb på 3 måneder efterfulgt af et studieretningsforløb på 2¾ år.

Grundforløbet, 3 måneder

I grundforløbet indføres du i uddannelsens arbejdsformer og fag, og du vil opleve, at undervisningen foregår både som faglig undervisning i det enkelte fag og som samspil mellem fagene. Grundforløbet giver dig samtidig grundlag for at bedømme, om du har valgt den rigtige uddannelse. Grundforløbet er sammensat af obligatoriske fag og naturvidenskabeligt grundforløb og produktudvikling samt udvalgte studieretningsfag.

I undervisningen indgår tema- og projektundervisning, som skal udvikle dine studieteknikker og arbejdsmetoder, og som skal styrke din forståelse for de tanker og teorier, der ligger bag naturvidenskab, teknologi, samt almenmenneskelige og samfundsmæssige forhold.

Du skal også have en grundig viden om indholdet i de mulige studieretninger og de typer af videregående uddannelse, som den enkelte studieretning er målrettet imod. I slutningen af grundforløbet skal du foretage dig valg af studieretning.

Undervejs i grundforløbet skal du deltage i en evalueringssamtale sammen med en lærer eller studievejleder, hvor I sammen vurderer dit faglige niveau og dine muligheder for at gennemføre uddannelsen samt drøfter dine karriereønsker og herudfra kvalificerer dit valg af studieretning. Ved afslutningen af grundforløbet skal du til en prøve i naturvidenskabeligt grundforløb og produktudvikling, og resultatet vil indgå i dit samlede eksamensgennemsnit.

Undervejs eller ved afslutningen af grundforløbet har du mulighed for at skifte til en anden gymnasial uddannelse eller en erhvervsuddannelse, hvis det passer bedre til dine faglige forudsætninger og interesser og ønsker til videre karriere.

HTX

Grundforløb
Faglig introduktion
Vejledning
Valg af studieretning

3 måneder

Obligatoriske fag, se side 35
Studieretning
Valgfag

2¾ år

3 år

Studieretningsforløbet, 2½ år

Studieretningsforløbet består af obligatoriske fag, studieretningsfag og valgfag. Studieområdet, der er et flerfagligt samarbejde mellem en række naturvidenskabelige, teknologiske og samfundsvidenskabelige fag, indgår også i studieretningen. Gennem dit valg af studieretning, fastlægger du profilen for din htx eksamen og dermed også grundlaget for dit senere valg af videregående uddannelse. Studieretningen består af en fagpakke på 2 fag, der gensidigt styrker hinandens faglige områder. Den valgte studieretning supplerer du med dit valg af teknikfag og øvrige valgfag, som du kan vælge, hvis du har særlige interesser, eller hvis du ønsker at forberede dig på eventuelle adgangskrav til den uddannelse, du senere vil søge optagelse på.

Undervisningen

Det overordnede mål med arbejdsformer og fagligt indhold er at udvikle dine kompetencer bl.a. med henblik på videreuddannelse og senere valg af karriere. Undervisningen og hele uddannelsesforløbet tager først og fremmest sigte på det, som du senere får brug for at kunne i de videregående uddannelser. Der er klare mål for, hvad du skal vide og kunne i de enkelte fag – også i de forløb, der bygger på samspil mellem fagene. Klasseundervisning, individuelt arbejde og gruppearbejde veksler med temaforløb og projektarbejde. Undervejs får du tilbagemeldinger om egne styrker, svagheder og fremskridt, og du får også lejlighed til at evaluere undervisningen.

Projektarbejde

Projektarbejde er en betydningsfuld arbejdsform på htx. I projektarbejdet lærer du at arbejde både selvstændigt og i grupper. Du lærer at analysere og beskrive problemstillinger og samtidig give konkrete løsningsforslag i forhold til dem. Projektarbejdet indebærer ofte fremstilling af et konkret produkt samt udarbejdelse af dokumentationen, der kan være et medieprodukt eller en rapport. I dokumentationen skal du forklare, hvordan du er nået frem til produktet, redegøre for den teori, du har brugt, og beskrive arbejdsmetoder og beregninger. Gennem faglig fordybelse skaber du dig et helhedsbillede af en problemstilling og dens løsningsmuligheder.

På 3. år skal du lave en større skriftlig flerfaglig studieområdeopgave (SOP), hvor du skal demonstrere dybdeforståelse af komplekse faglige problemstillinger, kunne reflektere over dine metodeovervejelser og anvende basal videnskabsteori. Din skriftlige besvarelse skal suppleres med en mundtlig eksamination.

Teknologi

Du vil møde nye fag som teknologi og teknikfag. I teknologi på 1. og 2. htx får du et grundlag for at forstå og arbejde med teknologiske problemstillinger.

Du vil blive præsenteret for forskellige arbejdsprocesser og metoder såvel teoretisk som i laboratorier og værksteder. Senere kommer du til selvstændigt at konstruere, designe, dimensionere, beregne og beskrive produkttyper, som du selv er med til at fremstille. Undervisningen er tilrettelagt som projekter, hvor du arbejder sammen med dine kammerater om løsninger af forskellige opgaver.

Teknikfag

På 3. htx skal du vælge teknikfag, der vælges inden for fire hovedgrupper. Se teknikfagsbeskrivelserne på institutionernes hjemmesider, da der kan være forskellig vægtning af indholdet. De enkelte tekniske gymnasier udbyder mindst 2 af nedenstående hovedgrupper:

Byggeri og energi

Fx konstruktion, materialer, produktionsprocesser, anlæg, installationer, forsyning, administration og organisation.

Digitalt design og udvikling

Fx formgivning og udvikling, komponenter og materialer, styring og overvågning samt fremstilling inden for følgende områder: Elektronik, træ, maskin, beklædning og industriel design.

Proces, levnedsmiddel og sundhed

Fx bioteknologi, fødevarer, mikrobiologi, produktfremstilling, sundhed og miljø. Her finder du derfor temaer inden for økologi, livsstil, fødevarer, naturpleje mv.

Udvikling og produktion

Fx dimensioner, konstruere, projekttere, udforme samt planlægge og gennemføre produktion. Du får blik for automatisering og brug af den nyeste teknologi.

Krav til dig

Når du starter på htx, er forventningerne til dig, at du:

- er interesseret i faglig fordybelse og i mere projektorienteret arbejde på tværs af fagene
- med en nysgerrig, selvstændig og kreativ tilgang vil anvende din teoretiske viden i forhold til praktiske problemstillinger
- er interesseret i selvstændigt arbejde og i at samarbejde med kammerater på tværs af klasser og fag

Hjemmearbejde

Du vil have lektier for hver dag, i nogle perioder mere end andre. Det er derfor vigtigt, at du planlægger din tid fornuftigt, således at der også bliver tid til andre ting som fritidsaktiviteter, fritidsjob, venner og familie.

Se lokale
muligheder
side 100

STX

Almen studentereksamen

Stx er en 3-årig studieforberedende og almindannende ungdomsuddannelse. Studieforberedende, fordi du introduceres til de videnskabsfag og metoder, der arbejdes med på de videregående uddannelser. Almindannende, fordi uddannelsen giver dig kendskab til den natur, den kultur og det samfund, du er en del af. Ved at arbejde i fagene, på tværs af fagene og ved at bruge en række forskellige arbejdsformer får du indsigt i naturvidenskab, sprog, kultur og samfundsforhold samt kreative udtryksformer. Målet er, at du i løbet af de tre år i gymnasiet opøver studiemodenhed, selvstændighed, kreativitet og evne til samarbejde.

Stx giver dig et bredt adgangsgrundlag til videregående uddannelser på alle niveauer og inden for alle videnskabsområder. Hvordan dit gymnasieforløb kommer til at se ud, er i høj grad op til dig selv gennem dit valg af studieretning og valgfag. Udbuddet af studieretninger og valgfag bliver fastlagt af den enkelte skole og kan ses på de efterfølgende skolesider eller på skolernes egne hjemmesider.

Studieretningerne på stx er opdelt i

- Naturvidenskab
- Samfundsvidenskab
- Sprog
- Kunst

Grundforløb, 3 måneder

Du skal starte med et grundforløb på 3 måneder, der skal introducere dig til undervisningsmetoderne og de faglige krav i gymnasiet. Du får også en grundig viden om indholdet i de mulige studieretninger og de typer af videregående uddannelse, som den enkelte studieretning er målrettet mod. I slutningen af grundforløbet skal du foretage dig valg af studieretning.

Undervejs i grundforløbet skal du deltage i en evalueringssamtale sammen med en lærer eller studievejleder, hvor I sammen vurderer dit faglige niveau og dine muligheder for at gennemføre uddannelsen samt drøfter dine karriereønsker og herudfra kvalificerer dit valg af studieretning.

I grundforløbet er en stor del af undervisningen tilrettelagt i 2 tværfaglige forløb:

Almen sprogforståelse

giver dig bevidsthed om, hvordan sprogene indbydes hænger sammen, og hvordan vi kommunikerer med hinanden.

Naturvidenskabeligt grundforløb

introducerer dig til naturvidenskab og naturvidenskabelig metode på baggrund af eksperimenter og observationer.

Ved afslutningen af grundforløbet skal du til prøve i begge tværfaglige forløb, og resultatet vil tælle med i dit eksamensgennemsnit. Undervejs eller ved afslutningen af grundforløbet har du mulighed for at skifte til en anden gymnasial uddannelse eller en erhvervsuddannelse, hvis det passer bedre til dine faglige forudsætninger og interesser og ønsker til videre karriere.

Hvis du vælger efter interesse og evne, sikrer du dig tre gode år i gymnasiet og får det bedste udgangspunkt for dit valg af videregående uddannelse.

Studieretningsforløb, 2¾ år

Som det fremgår af oversigten, får du i dit studieretningsforløb en række obligatoriske fag, studieretningsfag og valgfag. I dit valg af studieretningsfag fastlægger du profilen for din studentereksamen og dermed også grundlaget for dit valg af videregående uddannelse. Studieretningen vælger du som en pakke, der normalt indeholder 2-3 studieretningsfag. Herudover skal du have nogle valgfag, hvilket giver dig mulighed for at dyrke dine særlige interesser og forberede dig på eventuelle adgangskrav til den uddannelse, som du senere vil søge ind på.

Du skal ikke vælge studieretning ved tilmelding. Du bliver introduceret til studieretningerne undervejs i grundforløbet, og du får en grundig vejledning, så du kan træffe et kvalificeret valg af studieretning som afslutning på grundforløbet.

2 fagvalg inden start på uddannelsen

Når du søger optagelse på gymnasiet, skal du tilkendegive:

Valg af 2. fremmedsprog

Alle skal have engelsk. Derudover skal du have et 2. fremmedsprog, der enten kan være et fortsættersprog, dvs. dit andet sprog fra grundskolen eller et begyndersprog, dvs. et helt nyt sprog. Fortsættersprog er på B-niveau og afsluttes efter 2. år. Begyndersprog er på A-niveau og afsluttes efter 3. år. Du skal derfor vælge, om 2. fremmedsprog skal være tysk eller fransk fortsættersprog, eller et begyndersprog fx spansk, kinesisk, fransk eller italiensk. Du kan læse mere på skolesiderne om udbud af 2. fremmedsprog.

Valg af kunstnerisk fag

Du skal også vælge et kunstnerisk fag, som enten kan være musik, billedkunst, dramatik, medie-fag eller design og arkitektur. På skolesiderne kan du se, hvilke kunstneriske fag du kan vælge imellem.

Undervisningen

Målet for undervisningen og for gymnasieforløbet som helhed er, at du udvikler dig fagligt, alment og personligt. Vi hjælper dig til at udvikle dine kompetencer, dvs. det som du senere får brug for på en videregående uddannelse. For at ruste dig godt og give dig en bred vifte af metoder er der stor variation i de arbejdsformer, lærerne anvender i undervisningen.

Der er klare mål for, hvad du skal lære i de enkelte fag og i de forløb, der bygger på samspil mellem fagene. Kernestoffet er fastlagt centralt i læreplanerne. Det øvrige stof i fagene supplerer kernestoffet med temaer og emner, og det vælges af elever og lærere i fællesskab. Du er således med til at træffe beslutninger om undervisningen og om skolelivet som helhed, og dermed er du en del af skoledemokratiet, som er et væsentligt element i skolehverdagen og i undervisningen. Undervejs får du klare tilbagemeldinger om dine styrker, svagheder og fremskridt, og du får også mulighed for at evaluere undervisningen.

Krav til dig

Gymnasiet er en arbejdsplads, hvor du skal passe dit arbejde. Det betyder, at det forventes, at du møder til alle timer og deltager aktivt i både undervisningen og i de tilhørende aktiviteter fx faglig fordybelse. Din deltagelse har stor betydning for, at vi kan tilrettelægge undervisningen som fx tværfaglige forløb og projektarbejde.

Er du klar til stx?

Du skal være ansvarlig, arbejde selvstændigt og have et godt samarbejde med dine klassekammerater for at få et tilstrækkeligt udbytte af undervisningen.

STX

Grundforløb
Faglig introduktion
Vejledning
Valg af studieretning

3 måneder

Obligatoriske fag, se side 35
Studieretning
Valgfag

2¾ år

3 år

Se lokale
muligheder
side 108

IB

International studentereksamen

En IB-eksamen anerkendes i Danmark på linje med en dansk studentereksamen, og den giver derudover direkte adgang til universiteter i mere end 120 lande verden over. Undervisningen foregår på engelsk.

Læreplanerne og eksamensopgaverne er de samme for alle IB-skoler over hele verden, og eksamenerne bedømmes af et internationalt censorkorps.

Optagelse

Pre-IB

Optagelseskravene til Pre-IB svarer til kravene ved optagelse på de øvrige gymnasiale uddannelser. Du kan også optages på Pre-IB efter grundforløbet, hvis du har gennemført grundforløbet på en af de andre gymnasiale ungdomsuddannelser med et tilfredsstillende resultat. Du søger om optagelse på Pre-IB via www.optagelse.dk på samme måde som til andre gymnasiale ungdomsuddannelser. Desuden skal du sende et særligt ansøgningsskema til Pre-IB direkte til den skole, du søger optagelse på, hvis skolen har et særligt krav herom. Læs om den enkelte skoles optagelsesprocedure på skolens egen hjemmeside, så du får ansøgt på den helt rigtige måde.

IB-diplomkurset

Hvis du har gennemført Pre-IB med et tilfredsstillende resultat, kan du blive optaget på det 2-årige IB-diplomkursus. Du kan også blive optaget på IB, hvis du har gennemført 1. stx med et tilfredsstillende resultat. En vigtig forudsætning er gode engelskkundskaber.

Et år som udvekslingsstudent i et engelsktalende land kan erstatte Pre-IB og give direkte adgang til IB. Endelig kan du blive optaget på IB, hvis du har haft nogle skoleår i udlandet og ønsker at vende tilbage til Danmark, eller hvis du som udlænding opholder dig i Danmark i ungdomsårene. Dette kræver dog, at du har gennemført 11 års skolegang, heraf en del i udlandet.

På følgende uddannelsessteder kan du tage en international studentereksamen, der er en almen og studieforberedende gymnasial uddannelse tilsvarende stx:

- Grenaa Gymnasium
- AARHUS GYMNASIUM, Tilst
- Viborg Katedralskole
- Ikast-Brande Gymnasium
- Struer Statsgymnasium

Uddannelsens opbygning

Pre-IB

Pre-IB består af et grundforløb og et studieretningsforløb. Grundforløbet er det samme som et stx-grundforløb – blot foregår undervisningen på engelsk. Efter grundforløbet vælger du studieretning på grundlag af skolernes studieretningsudbud, hvilket giver mulighed for at skifte mellem Pre-IB og stx efter grundforløbet. Hvis du vælger at fortsætte i Pre-IB, kan du efter afslutningen af Pre-IB enten vælge at søge optagelse på IB eller fortsætte i 2. stx.

IB-diplomkurset

IB-diplomkurset er et 2-årigt kursus svarende til 2. og 3. stx. Uddannelsen er bygget op omkring seks fagområder, inden for hvilke der tilbydes en række valgfag. Du skal vælge ét fag fra hvert af de seks fagområder i skemaet. Vær opmærksom på, at der kan være forskelle mellem fagtilbuddene på de forskellige IB-skoler.

Alle fag er 2-årige. Det ugentlige timetal er 5 på Higher Level og 3 på Standard Level. Man skal vælge 3 fag på Higher Level og 3 fag på Standard Level. Om et fag oprettes kan afhænge af, om et tilstrækkeligt antal elever har valgt faget.

Tre store obligatoriske elementer

Ud over de 6 fag, du skal vælge, indeholder uddannelsen 3 obligatoriske elementer:

- Extended Essay (EE): En større skriftlig opgave, hvor du fordyber dig i et selvvalgt emne
- Theory of Knowledge (TOK): Et videnskabsteoretisk fag om læring og de forskellige videnskabers muligheder og begrænsninger. Fagets ugentlige timetal er 2
- Creativity, Activity, Service (CAS): Kreative, fysiske og sociale aktiviteter efter skoletid. En stor del af aktiviteterne er fokuseret på det frivillige arbejde, hvor eleverne oplever at blive en aktiv medspiller i det lokale samfund.

Inden du vælger uddannelsen

Du skal se IB som et alternativ til en dansk studentereksamen. På IB vil du blive en del af et internationalt miljø og møde elever fra hele verden. Hvis du tænker på senere at tage ophold i udlandet for at læse videre eller for at arbejde, vil en IB-eksamen give dig gode forudsætninger.

Kostskole

Både Grenaa Gymnasium, Struer Statsgymnasium og Viborg Katedralskole har kostskoler med gode faciliteter og en rar atmosfære. Her kan du bo, mens du tager den internationale studentereksamen, hvis fx dine forældre bor i udlandet, eller hvis du har behov for at bo uafhængigt af din familie og alligevel i trygge rammer. Ikast-Brande Gymnasium tilbyder ikke kostskole men har andre attraktive indkvarteringsmuligheder for internationale studerende. Information om kostskoler og bomuligheder kan du finde på skolernes hjemmesider.

Ligestillet

De særlige internationale point-karakterer på IB er ligestillet med det danske karakter-system, når IB-elevs point omregnes til 12-skalaen.

6 faggrupper

Et fag fra hver gruppe, i alt 3 fag på Higher Level og 3 fag på Standard Level.

Modersmål

Dansk HL/SL
Engelsk HL/SL
Evt. andet modersmål SL

Fremmedsprog

Engelsk HL/SL
Dansk HL/SL
Tysk HL/SL
Fransk/Spansk begyndersprog SL

Individ og samfund

Historie HL/SL
Økonomi HL/SL
Psykologi HL/SL
Erhvervsøkonomi HL/SL

Naturvidenskabelige fag

Fysik HL/SL
Kemi HL/SL
Biologi HL/SL
Idræt, træningslære og sundhedsvidenskab SL

Matematik

Analysis & Approaches HL/SL
Applications & Interpretation HL/SL

Musisk kreative fag og valgfag

Billedkunst og design HL/SL
Musik HL/SL
Film SL
Et fag fra gruppe 1, 2, 3 eller 4

HL betyder Higher Level svarer til A-niveau
SL betyder Standard Level svarer til B-niveau

Se lokale
muligheder
side 122